

Faust

**Johann Wolfgang von
Goethe**

1832

Bir Fragman

GECE

Yüksek kemerli Gotik bir odada

Faust, kürsü iskemlesinde huzursuz.

FAUST.

İşte, ah! felsefe,

Hem hukuk, hem hekimlik,

Hem de ilâhiyat ne yazık

Okudum hepsini, hummalı hevesle!

Okudum da ne oldum, zavallı

ahmak!

Hâlâ önceki çaylak;

Sanım master, hatta doktor,

Nerdeyse on yıl oluyor,
Aşağı yukarı eğip büküp,
Öğrencileri avutup eğitip -
Görüyorum ki, bilemeyiz hiçbir şey!
Bu da yakıyor yüreğimi epey.
Gerçi zekiyim bütün o
boşboğazlardan,
Doktor, master, yazar ve
papazlardan;
Ne vicdan azabı duyuyorum, ne
kuşku,
Ne cehennem, ne şeytan korkusu -
Buna karşılık bütün sevincim bitti,
Aklım hiçbir şeye ermedi gitti,

Taslamıyorum, bir şey öğretebilirim
diye,

İnsanları iyiye, doğruya
yöneltebilirim diye.

Üstelik param pulum da yok,

Dünyanın şanı şöhreti bana tok.

İt bile istemez böyle yaşamak!

Bu yüzden istedim sihirle uğraşmak,

Belki ruhun gücüyle dilin imi,

Çözer diye kimi gizemi;

O zaman döke döke acı terler,

Konuşmam her şeyden bihaber;

O zaman bilirim dünyayı

Ayakta tutan ustayı,

Görüp gizilgücü ve tohumu,
Kurcalamam artık şu bu mefhumu.

Ey, dolunay, baksana,

Son bir kez azabıma,

Kimi gece yarılarım

Bu kürsüde gözümü aralarım:

Kitaplar kâğıtlar üstünden sonra,

Üzgün dost, görünürsün bana!

Ah, gezebilsem dağın doruğunda

Senin o sevgili ışığında,

Dağın ininde ruhlarla süzülüp,

Çayırdaki alacanla örülüp,

Ve sıyrılıp tüm bilgi dumanından,

Sağalabilsem yunup kırağından!

Vay! hâlâ bu zindanda mıyım?

Yere batası, pis oyukta mıyım!

Girer göğün sevgili ışığı bile

Boyalı camdan kırılıp bu izbeye.

Kitap yığınıyla sınırlanmış pek,

Kurtlar kemirir, tozlar örter,

Ta yüksek kemere dek,

Dumanlanmış kâğıt çevreler;

Kupalarla, kutularla kuşatılmış,

Aygıtlarla dolu hıncahınç,

Atalardan kalan eşya korkunç -

Dünyan bu! Bu bir dünyaymış!

Soruyor musun hâlâ, yüreğin
Niçin ürkek göğsünde sıkışıyor?
Niçin anlatılmaz bir acı senin
Bütün yaşam hissini bastırıyor?
Yaşayan doğanın yerine,
Tanrı'nın insanları yarattığı,
Sarıyor seni duman ve küf içinde
Yalnızca hayvan iskeleti, ölü kemiği.

Kaç! haydi! çık dışarı açığa!
Ve şu gizem dolu kitap,
Nostradamus'un elinden,
Yetmez mi sana bu cevap?
Kavrarsın yıldızların yolunu,

Yöneltince doğa seni,
Açar o zaman ruhunu,
Anlarsın ruhların dilini.

Boşa, düşünceye dalmak burda
Kutsal imleri açıklamaz,
Süzülüp, ey ruhlar, etrafta,
Yanıt verin, işitiyorsanız!

Kitabı açar ve makrokozmozun
işaretini görür.

Ay, hangi sonsuz haz, bu bakışta,
Akıyor birden bütün duyularımda?
Genç, kutlu yaşam mutluluğu,
Taze akkor sinir ve damarlarımda.
Bir Tanrı mı yazdı bu imleri,

İçimin fırtınasını dindiren,
Zavallı kalbimi sevindiren,
Ve bir güdünün gizemleri,
Doğa güçlerini çevremde
sergileyen?

Bir Tanrı mıyım ben? Bu ne ışık!
Görüyor bu arı çizgilerde
Ruhum yaşayan doğayı önünde.
Şimdi anlıyorum bilgeyi apaçık:
"Ruhların dünyası kapalı değil;
Duyuların kör, kalbin ölü!
Haydi, çömez, yun eğil
Sabah kızılıyla fani göğsü!"
İşarete bakar.

Nasıl da her şey bütüne
dokulanıyor!

Biri öbüründe işliyor ve yaşıyor!

Nasıl iniyor çıkıyor göğün güçleri

Birbirine sunup altın güğümleri!

Bereket kokan kanatlarla

Gökten yere dalanlarla,

Evreni uyumla çınlata çınlata!

Ne oyun! ama ah! bir oyun yalnızca!

Nerenden tutayım seni, sonsuz
doğa?

Göğüsler, ya sizi? Pınarları tüm
yaşamın,

Yeri göğü tutan direkler,

Solgun göğüs sizi ister -

Fıskırıp, sularsınız, ya ben boşa mı
solarım?

Kitabın sayfasını isteksiz çevirir ve
yeryüzü

ruhunu görür.

Nasıl da değişik bu imin bendeki
etkisi!

Sen, ey yerin ruhu, daha yakınsın
bana;

İşte yüceliyor gücüm kuvvetim
daha,

Sanki yakıyor yeni şarap birden
içimi.

Cüretini duyuyorum dünyaya
açılmanın,

Yeryüzü sancısını, mutluluğu
taşımanın,

Fırtınalarla durmadan boğuşmanın,
Batan gemi gıcirtısına aldırmamanın.

Bulutlanıyor hava üstümde -

Ay saklıyor şavkını -

Fener yitiyor!

Buharlanıyor! - Seyriyor kırmızı
ışınlar

Başımda - Esiyor

Bir ürperti kubbeden aşağı

Ve sarıyor beni!

Duyuyorum, süzülüyorsun
çevremde, yakardığım ruh!

Çık, göster kendini!

Yüreğim liğmeleniyor! tuh!

Doğsun diye yeni duygular

Altüst oluyor bütün duyular!

Kalbimi salt sana verdim!

Gel! gel! gerekirse yaşamımı da
veririm!

Kitabı kavrayıp ruhun imini gizem
dolu söyler.

Kızılsı bir yalım çakar, ruh yalımda
görünür.

RUH. Kim çağırın beni?

FAUST sırtını döner. Korkunç surat!

RUH. Beni müthiş çektin,

Katmanım boyunca emdin,

Ya şimdi -

FAUST. Vay! dayanamıyorum sana!

RUH. Yakarıyorsun, içine çekerce
bana bakmaya

Sesimi işitip, çehremi görmeye,

İşte burdayım! - Ne sefil bir dehşete

Düşüyorsun üstün insan! Hani
ruhun çağrısı?

Hani içinde bir dünya yaratan
göğsü,

Bir dünya taşıyıp koruyan? Sevinç
depremiyle

Kabaran, bize, ruhlara yükselmek
istemiyle?

Nerdesin, Faust, sesin çalındı
kulağıma?

Bütün gücünle sokuldun kucağıma?

Sen misin? nefesimle sarılıp,

Yaşamın diplerinden sarsılan,

Korkuyla kıvrılıp giden bir kurtçuk!

FAUST. Senden, yalımsı varlık, ne çekineyim?

Benim, ben Faust, ben de sencileyinim!

RUH. Yaşam selinde, eylem yelinde

Çalkanırım in çık,

Dokurum gel git!

Doğuş ve gömüt,

Sonsuz bir deniz,

Değişen bir dokuma,

Ateşten bir yaşama,

Böyle yaratırım uğuldayan
tezgâhında zamanın

Ve dokurum canlı giyitini Tanrı'nın.

FAUST. Sen ki, geniş evreni dolanıp
gezersin,

Edimli ruh, duyuyorum kendimi
sencil!

RUH. Sen ancak kavradığın ruha
benzersin,

Bana değil Yiter.

FAUST yıkılarak. Sana değil!

Kime öyleyse?

Ben, Tanrı'nın benzeri!

Oysa sana bile değil! Kapı vurulur.

Ey ölüm, bildim - bu benim çömez -

En güzel mutluluğum hiç oluyor!

Tam görüntüler doluyor,

Bu sinameki rahatsız etmese olmaz!

Wagner, geceliği ve başında gece
külâhıyla, elinde

bir kandil. Faust, isteksiz döner.

WAGNER. Bağışlayın! inşaat ettiğinizi
işittim;

Herhalde bir Yunan trajedisi
okuyordunuz?

Bu sanattan ben de yararlanmak
isterdim,

Zira, günümüzde çok etkili,
biliyorsunuz.

Çok dinledim övgüyle söz edildiğini,
Oyuncu, papazı okutur denildiğini,
FAUST. Evet, papaz bir oyuncuysa;
Hani şu zamanda olmayacak iş de
değil.

WAGNER. Ah, insan müzesine
kapanmışsa,

Dünyadan habersiz, gün olsa bile
tatil,

Dürbünle bile değil, uzaktan
seyredip,

Nasıl yönetsin onu sonra ikna edip?

FAUST. İçinizde yoksa, boşuna.

Akmıyorsa ruhtan taşıp,

İlk coşkuyla hoşuna

Gitmiyorsa her kalbi aşıp,
Oturun orda! yapın yapıştırın,
Oturtun başka türlü bir yahni,
Üfürüp cılız yalımların

Bir avuç külünüzden eğni!

Hayran çocuklar ve maymunlar,
Buysa ağzınızın tadı.

Varamazsınız kalpten kalbe asla,
Kalbinizden gelmiyorsa.

WAGNER. Salt sunu, konuşmacı için
mutluluk;

Farkındayım, ben gerilerdeyim daha
çok.

FAUST. Arayın dürüst kazancın
yolunu!

Olmayın zil takmış bir deli!

Taşır us ile sağduyu

Biraz beceriyle kendini;

Varsa söyleyecek şeyiniz,

Gerek mi, süslü sözü seçmeniz?

Evet, söylevleriniz, parlak mı parlak,

İnsanlığa kırpıntılar kıvırır,

Sis yeli gibi can sıkar laklak,

Kuru yaprakları güzce hışıldatır!

WAGNER. Ah Tanrım! sanat uzun;

Yaşamımızsa kısa.

Eleştirel çabamdan yoğun,

Bun alıyor göğüs ve kafa.

Ne güç araçları edinmek,

Kaynaklara ulaşmak için,
Daha yarı yola varmadan,
Garibanı karşılar ölüm.

FAUST. Parşömen mi kutsal pınar,
Susuzluğu sonsuz dindiren?

Bulamazsın serin bir umar,
Kaynamıyorsa ruhun kendinden.

WAGNER. Bağışlayın! büyük bir
keyif,

Çağların ruhuna dalmak;

Görüp, ne düşünmüş bizden önce
bir arif,

Sonra kendi geldiğimiz noktayla
kıvanmak.

FAUST. Hey hey, ta arşı alâya
kadar!

Dostum, eski zamanlar

Yedi mühürlü kitap bizim için.

Çağların ruhu dediğiniz şey,

Aslında kendi ruhunuzdur, bey,

Orda yansır çağlar sizin için.

Bu da gerçekten bir sefalet!

İlk bakışta sizden kaçarlardı.

Sandık odası, çöp sepet,

Olsa olsa fiyakalar, cakalar,

Özdeyişlerle ağız kulağa varan,

Kuklaların ağızına yakışan!

WAGNER. Salt dünya! yüreği, ruhu
insanın!

Herkes ister bunu biraz kavrasın.

FAUST. Evet, ne demekse
kavramak!

Çocuğun gerçek adını kim koyacak?

Bunu biraz kavrayan çok az kişi,

Dolu yüreklerini koruyamayan
budala,

Duygu ve görgüsünü döküp
ayaktakımına,

Oldum olası yakıldı ya da çarmıha
gerildi.

Özür dilerim, dostum, gece hayli
ilerledi,

Bu defalık burada keselim.

WAGNER. Sabaha dek isterdim
uyumayıp,

Sizinle böyle bilgece söyleşelim.
Çıkar.

FAUST. Tümünden silinmez işte umut
kafadan,

Uğraşırsa böyle yavan işlerle,

Hırslı ellerle define diye eştikçe,

Sonunda sevinir bulup bir solucan!

Faust, Mephistopheles.

FAUST.

Ve bütün insanlığın payına düşenin,

Kendi içimde isterim tadına varmak,
Anlağımla doruğu ve uğurumu
kavramak,
Sevincini üzüncünü göğsüme
yığmak,
Kendi özümü onların özüyle
yoğurmak,
Ve ben de onlar gibi, sonunda
zıbarmak.

MEPHISTOPHELES. Ay, inan bana,
kimi binlerce yıl

Bu sert yemeği çiğner de,

Beşikte ve teneşirde

Bu bayat mayalı hamuru hazmedeni
ara da bul!

İnan bize, bütün bunlar
Anca bir Tanrı'ya yarar;
Kendisi sonsuz nur içinde,
Zifiri karanlığı getirdi bize,
Oysa size uyar bir tek gündüz ve
gece.

FAUST. Ne ki, ben isterim!

MEPHISTOPHELES. Buna
eyvallah derim!

Ama bir endişem var;

Zaman kıt, sanat zor.

İsterseniz, ders veririm.

Bir şairle birleşin,

Bey düşünceden düşünceye gezsin,

Ve bütün soylu nitelikleri

Saygın tepenize yığsın,

Aslanın cesaretini

Geyiğin hızını,

İtalyan'ın ateşli kanını,

Kuzeyin devamlılığını.

Size sırrını bulsun,

Hileyi keremle buluştursun,

Sımsıcak gençlik güdüleriyle

Âşık olmanızı sağlasın.

Ben de isterim böyle bir bay
tanımayı

Bay mikrokozmoz kordum onun
adını.

FAUST. Neyim öyleyse ben,
Elde edemezsem insanlığın tacını,
Kışkırtan bütün duyuları?

MEPHISTOPHELES. Neysen osun -
nihayet sen,

Geçirsen de başına milyonlarca lüleli
bir peruk,

Geçirsen de ayağına bir çorap büyük
mü büyük,

Neysen osun işte yine sen.

FAUST. Görüyorum, boşuna bütün
servetini

İnsan zihninin, kendime kapmışım,
Sonunda otursam bulup yerimi,

Kaynamaz içten yeni bir güçle
bakışım;

Ne gittim bir arpa boyu ileri,

Ne bir adım sonsuzluk üzeri.

MEPHISTOPHELES. Güzel beyim,
niye her şeyi görmek,

Her şeyin görüldüğü gibi;

Daha akıllı olmak gerek,

Uçup gitmeden yaşam sevinci.

Kör şeytan! elbette el ayak

Saç baş hepsi senin;

Benim değil mi, tadına varmak

Peki yeni bir şeyin?

Altı aygırın parasını verirsem,

Benim olmaz mı güçleri?

Makbul bir adamım, sürersem,

Yirmi dört ayağım varmış gibi.

Öyleyse, boşver düşünmeyi gel,

Birlikte gidelim yedi düvel.

Dinle beni: spekülasyona dalan
herif,

Döndürür onu çayırdaki kötü ruh

Bostan beygiri gibi hafif,

Oysa çevre taze yeşil ot dolu.

FAUST. Nerden başlayalım öyleyse.

MEPHISTOPHELES. Buradan
gidelim haydi.

Bu ne biçim bir işkence yeri?

Bu nasıl bir hayat,

Kokutur seni ve çömezleri bayat
bayat?

Bırak onu işkembeci komşu bey
yesin!

Saman öğütmekten ne beklersin?

Bilebildiğin en iyi konuya,

Oğlanları sakın karıştırma.

Dışarda galiba biri var!

FAUST. Canım görmek istemiyor
onu.

MEPHISTOPHELES. Zavallı oğlan
çok bekliyor,

Gitmesin almadan avuntusunu.

Hadi, ver bana cüppenle takkeni;

Enfes yakışacak bana bu kıyafet.

Üstünü değiştirir.

Bırak artık bana tekkeni!

Bana bir çeyrek saat yeter;

Sen de hazır ol, başlasın güzel sefer!

Faust çıkar.

MEPHISTOPHELES Faust'un uzun
cübbesiyle.

Hor gör usla bilimi,

İnsanın en yüce gücünü,

Gözbağı ve sihirle yalnız

Sahte ruh parlasın yıldız yıldız,

Avcuma aldım demektir seni
mutlaka -

Yazgı ona bir anlak vermiş,

Başıboş hep öne atıla atıla,

Aceleci gayret görmezmiş

Yeryüzü sevincini yalnızca.

Onu çekeyim de yaşama öyle
müthiş,

Sığ anlamsızlıklara,

Çırpınsın, katılsın, olsun yapış yapış,

Ve doyumsuzluğu karşısında

Aç dudaklar önünde yeme içme
salınmış;

Can bulmak için boşuna yalvaracak,

Canını şeytana vermek istemezmiş,

O zaman yerin dibine batacak!

Bir öğrenci girer.

ÖĞRENCİ. Ben yeniyim burada,

Saygıyla çıkıyorum huzura,

Konuşup tanımak için

Adını övdüğü kişiyi herkesin.

MEPHISTOPHELES. Pek nazıksınız!

Herkes gibi birini görmektesiniz.

Başkalarıyla da görüştünüz mü?

ÖĞRENCİ. Lütfen, dinleyiniz
sözümü.

Geliyorum büyük coşkuyla,

Param az ama canla başla,

Anam istemedi beni göndermek,

İstiyorum burda iyi şeyler
öğrenmek.

MEPHISTOPHELES. Bunun için
burası en doğru yer.

ÖĞRENCİ. Açıkça, böyle bir yerde
kim durmak ister:

Bu duvarlar, bu salonlar içinde,

Böyle bir yer hiç yok gözümde.

Dar mı dar bir uzam,

Ne bir ağaç, ne yeşil bir tutam,

Hele dersliklerde, sıralarda,

Körelir göz, kulak ve kafa.

MEPHISTOPHELES. Alışmaya bağlı.

Bebek de memeye sarılmaz,

Ana karnından çıkar çıkmaz.

Beslenir sonra keyifle memeye sarılı.

Çekecektir sizi de bilgeliğin göğsü

Her geçen gün daha bir kösnü.

ÖĞRENCİ. Sarılayım onun boynuna
seve seve;

Ama, söyleyin, nasıl ulaşırım o
eceye?

MEPHISTOPHELES. Ayrılmadan bir
de şunu söyleyin,

Öğrencisi olacaksınız hangi
fakültenin?

ÖĞRENCİ. İyice bilgin olmak isterim,

Ne varsa üstünde yerin

Ve de içinde göklerin,

Bilimi ve doğayı kavrasam derim.

MEPHISTOPHELES. Doğru
yoldasınız, ama serin

Tutun kafayı, dağıtmayın.

ÖĞRENCİ. Canla başla girdim bu
işe;

Ama elverirdi elbette

Biraz da özgürlük, eğlence ve neşe

Yazın güzel tatil günlerinde.

MEPHISTOPHELES. Zamanı iyi
kullanmak gerek,

Düzen, ama zaman kazandırır pek.

Bu yüzden, sevgili dostum, size

Öğütlerim mantık dersini önce.

Orda insan anlağı eğitimden geçer,

Kendine demirden bir kafes örer,

Düşmez o zaman insan başka,
Düşün yolu dışında, bir aşka,
Yoksa sağa sola şaşkın,
Ora bura dolanıp durmasın.
Sonra öğretirler bazı gün,
Düşünmeden yaptığınızı dün,
Diyelim, yemek içmek,
Bir! 'ki! üç!, nasıl etmek gerek.
Gerçi düşünce işletmesi,
Başlı başına bir dokuma eseri,
Bir adım, bin ipi oynatır,
Mekikler bir oraya bir buraya,
Akar ipler görünmeden araya,
Bir vuruş bin bağlantıdır:

Filozof girer içeriye,
Kanıtlar size, bu böyledir diye.
İlk adım şöyle, ikinci böyle,
Bu yüzden, üçüncü ve dördüncü
öyle;
Birinci ve ikinci olmazsa,
Üçüncüyle dördüncü hiç olmaz.
Öğrenciler överler bunu her yerde,
Dokumacı olmazlar ama sadece.
İstenirse yaşayanı görüp bilmek,
Gerekir zihni söküp silmek.
Sonra kalır avcunda, ne yazık,
Parçalar, anlak bağı yoktur artık.

Doğanın el becerisi, der buna
kimya!

Bilmez nasıl, alır kendini alaya.

ÖĞRENCİ. Sizi tam anlayamıyorum.

MEPHISTOPHELES. Yakında
kolaylaşır yorum,

Öğrenince her şeyi indirgemeyi

Ve esaslı biçimde tasnif etmeyi.

ÖĞRENCİ. İyice aptallaştım bütün
bunlardan şimdi,

Bir değirmen dönüyor kafamın
içinde sanki.

MEPHISTOPHELES. Ardından da her
şeyden önce

Siz metafiziğe yönelince,

Görürsünüz, derinden kapmışsınız,
İnsan beynine girmeyeni almışsınız;
Kafaya girse de, girmese de,
Görkemli bir söz hizmete amade.
Ama önce bu ilk yarı yıla girin
Ve en düzenli biçimde geçirin.
Günde beş dersiniz olacak;
Zil çalar çalmaz sınıfta olun
şıppadak!
Önceden hazırlanın iyice,
Her bölümü okuyun hece hece,
Daha iyi görürsünüz sonra,
Bir şey demediğini kitaptan başka;
Ama yazın aynı zamanda harıl harıl,

Ruhül Kudüs yazdırıyormuş gibi mırıl
mırıl!

ÖĞRENCİ. Bunu bana bir kez
söylemek yeter!

Bunun yararı gün gibi açık;

Yazarsan ak kâğıda kara kalemle
eğer,

Kalır sana evde de sadık.

MEPHISTOPHELES. İyi de, şimdi bir
fakülte seçmek gerek.

ÖĞRENCİ. Hukuk bilginliği bana
gelmez.

MEPHISTOPHELES. Bu yüzden sizi
kınamam gerekmez.

Bu öğretinin halini bilirim pek.

Varisidir birbirinin kanun ve hukuk,
Hastalık gibi kuşaktan kuşağa,
Bulaşır durur çokluk;
Taşınır sinsi sinsi oradan oraya.
Us, saçmalık olur, iyilik ceza;
Yandın, bir torunsan eğer!
Doğuştan gelen hakkımıza,
Vermez, ne yazık! kimse bir değer.
ÖĞRENCİ. Tiksintim artıyor
sözlerinizle.
Ne mutlu, sizden öğrenene!
Nerdeyse ilâhiyata yazılacağım.
MEPHISTOPHELES. Umarım, sizi
yanıltmayacağım.

Bu bilime gelince,
Yanılmamak elde değil,
İçi zehir dolu sinsice,
İlâçtan ayırmak kolay değil.
Burada da en iyisi, yalnız bir derse
girmek,
Ve hocanın her dediğine kulak
vermek.
İşin aslı - sözden şaşmayın siz!
O zaman sağlam kapıdan girersiniz
Kesin bilginin tapınağına.
ÖĞRENCİ. Sözü de bir kavramı
olmalı ama.
MEPHISTOPHELES. Pekâlâ! Yalnız
gereksiz onca korkulu çile,

Zira kavramlar olmasa bile.
Tam vaktinde bir söz girer konuma.
Sözlerle bir iyi kapışılır,
Sözlerle bir sistem tartışılır,
Sözlere bir iyi inanır insan,
Sözden aparamaz hiçbir korsan.
ÖĞRENCİ. Bağışlayın, bir sürü
soruyla meşgul ediyorum sizi,
Bir zahmet daha vereceğim, yalnız.
Söyler misiniz güçlü fikrinizi
Tıp üzerine de dolaysız?
Üç yıl uzun bir zaman sayılmaz,
Tanrım! geniş bir alan bu sürede
aşılmaz.

Ama ufak bir ima

Gerisini getirir.

MEPHISTOPHELES kendi kendine.

Sıktı artık ama

Bu kuru laflar, haydi gir yine şeytan
rolüne.

Yüksek sesle. Tıbbın özünü anlamak
kolay;

Öğrenirsiniz küçük evreni, büyük
evreni,

Sonunda varır varacağına her olay,

Olur Tanrı'nın dediği.

Boşunadır etrafta bilimsel
gezinmeniz,

Herkes hak ettiğini öğrenir.

Kim ama yaşanan ana olursa haiz,
Adam olmuş demektir.

Güçlü kuvvetlisiniz oldukça,
Sakinmazsınız gözünüzü budaktan,
Kendinize güven duydukça,
Size kalır meydan.

Özellikle kadın kısmına hükmü
öğrenin;

Ah ü vahları bitmez,

Binlerce kez,

Bir açıdan edin onları tatmin,

Ve biraz saygın davranıp,

Düşürün ardınıza tıp tıp.

Önce bir sanla onları çekmeli,

Sanatınız, bütün sanatlardan
üstündür diye,

Hoş geldin deyip sür sonra oraya
buraya eli,

Bunun için yıllar uğraşır başka bir
deli,

Tutmayı bilin nabızcığı,

Unutmayın ateşli cin bakışla
kavramayı,

Güzelcene ince belden,

Ne kadar sıkıdır, duyumsamak için
elden.

ÖĞRENCİ. Şimdi oldu işte!

Anlaşıyor ne, nasıl?

MEPHISTOPHELES. Karadır, değerli
dost, kurallar asıl,

Ve yeşil, yaşamın altın ağacı.

ÖĞRENCİ. Yemin ederim size, sanki başımda var düş tacı.

Bir başka zaman sizi rahatsız edebilir miyim,

Derin bilgeliğinizin dibine inebilir miyim?

MEPHISTOPHELES. Elimden geleni ardıma komam.

ÖĞRENCİ. Kesinlikle yine ayrılamam,

Sunmalıyım size daha anı defterimi.

Esirgemezse himmetiniz benden bu imi!

MEPHISTOPHELES. Pekâlâ. Yazıp verir.

ÖĞRENCİ okur. Eritis sicut Deus
scientes bonum et malum.

(Tanrı gibi olacak, iyiyi kötüyü
bileceksiniz.)

Saygıyla kapatır ve izin ister.

Takıl bakalım eski meselin ve
yengem yılanın peşine,

Görürsün gününü elbet isteyince
benzemek Tanrı'nın eşine!

Faust girer.

FAUST. Şimdi nereye?

MEPHISTOPHELES. Canın nereye
isterse.

Görürüz küçük, sonra büyük evreni.

Ne sevinçler, ne yararlar var,

Bulacaksın gezi boyu beleş otlaklar!

FAUST. Ama uzun sakalımla bak,

Hafif yaşam tarzı bana uzak.

Bu deneyim başarıyla sonuçlanmaz;

Bilemedim hiç dünyaya çıkmayı
biraz.

Alçaklık duygusu geliyor başkaları
yanında;

Utanıp sıkılacağım daima.

MEPHISTOPHELES: Bak dostum,
bunların hepsi geçer,

Kendine bir güvenden mi, yaşam da
seni seçer.

FAUST. Evden nasıl çıkacağız peki?

Nerede araba, atlar ve uşak?

MEPHISTOPHELES. Sereceğiz
yalnızca bir pösteki,

O bizi göklerde uçuracak.

Ama bu pervasız adımı atmak için,
Almayacaksın yanına büyük bir
çıkın.

Birazcık yalımhava, benim elimden,
Kaldırır bizi hemencecik yerden.

Ve hafifsek, tez çıkarız yukarlara;
Kutlarım seni yeni yaşam tarzına.

LEİPZİG'DE AUERBACH BODRUMU

Neşeli ahbapların içki alemi.

FROSCH. İçen yok mu? glen yok mu?

ğreteyim size ne demek somurtu!

Olmuşsunuz sanki ıslak saman.

Par par yanarsınız başka zaman.

BRANDER. Senin yüzünden; bir şey yaptığın yok,

Ne bir salaklık, ne de başka bir bok.

FROSCH Bir bardak şarabı onun başından

aşağı döker.

Al işte ikisini de.

BRANDER.

Çifte

domuz!

FROSCH. Siz isteyince, biz de
oluruz!

SIEBEL. Hır çıkaran kapı dışarı!

İçin, çağırın mecliste bağı açık bir
şarkı!

Haydi! Yahey! hey!

ALTMAYER. Vay bana, hapi yuttum!

Pamuk ver! patlayacak kulağım.

SIEBEL. Çınlayınca kubbe,

Duyulur o zaman basın kudreti de.

FROSCH. Doğru, dışarıya havayı
bozan!

A! tara lara da!

ALTMAYER. A! tara lara da!

FROSCH. Gırtlak akordu
tamam.

Şarkı söyler. Sevgili kutsal Roma
İmparatorluğu,
Nasıl hâlâ ayakta durmaktadır?

BRANDER. Pis bir şarkı! Tuu! politik
bir şarkı,

İlençli şarkı! Yatıp kalkıp Tanrı'ya
şükredin,

Roma İmparatorluğu sizin derdiniz
değil!

Bense en büyük kazanç bilirim,

Ne Kayzerim, ne başvezirim.

Ama bizim de bir başımız olmalı;

Gelin seçelim kendimize Papa'yı.

Bilirsiniz, ağır basar hangi nitelik,

Adamı büyültür bir metelik.

FROSCH şarkı söyler. Haydi

kanatlan, Bayan Bülbül,

On bin selamla sevgiliye
süzül.

SIEBEL. Selam yok sevgiliye! İşitmek
istemem, bana kulak ver!

FROSCH. Selamla sevgiliye öpücük!
sana da halt etmek düşer!

Şarkı söyler. Aç sürgüyü! sakın
gecede.

Aç sürgüyü! sevgili beklemede.

Kapat sürgüyü! sabah erken.

SIEBEL. Evet, söyle, söyle dur, öv
ve yücelt onu sen;

Zamanım gelince, ben de gülerim
elbet.

Beni faka bastırdı, seni de bastırır
bir müddet.

Sevgili diye yaraşır ona cinci cüce,

Eder kavşakta onunla meşk;

İhtiyar zampara, Blocksberg'den
inince,

İsterse dırıldasın ona dörtnala, iyi
geceler aşk!

Akıllı uslu bir herif, sapına kadar
gerçek

Yosmaya fazla gelir böyle bir erkek.

Selam melam istemem,

Camını kırmak varken!

BRANDER masaya vurarak.

Dikkat! dikkat! Beni dinleyin!

Baylar kabul edin, anlarım ben
hayattan,

Sevdalılar oturmuş sizcileyin,

Sevinirim onlara, şöyle geceleyin,

Adlarına layık bir şey sunmaktan:

Dikkat edin! En yeni usulden bir şarkı!

Söyleyin yüksek sesle nakaratı.

Şarkı söyler. Bir sıçan vardı bodrumda,

Bir eli yağda bir eli balda,
Besleyip bir güzel göbeği,
Sanki Doktor Luther misali.
Aşçı kadın zehir koydu,
Dünya ona dar oldu,
Canına aşk düşmüş gibi.

KORO sevinçle haykırarak. Canına aşk düşmüş gibi.

BRANDER. Girdi ıktı, dolandı
durdu,

Her irkintiden su iti,
Kemirdi, tırmaladı, vurdu,
Tüm evi, dinmedi hiddeti,
Korkuyla atlayıp sıçrasa bile,
Zavallı hayvana artık yetti,
Canına aşk düşmüş gibi.

KORO. Canına aşk düşmüş gibi.

BRANDER. Korkuyla güpegündüz
Mutfağa koştı geldi,

Ocağa düştü, uzanıp dümdüz,
Titreyip solundu serisefil.
Orda güldü zehirci kadın üstelik:
"Hah! cartayı çekiyor düdük,
Canına aşk düşmüş gibi."

KORO. Canına aşk düşmüş gibi.

SIEBEL. Nasıl da seviniyorlar saflar!
Benim için gerçek bir sanat,
Zavallı sıçanlara zehir saçmak!

BRANDER. Anlaşılan açıyorsun
onlara kanat?

ALTMAYER. Koca karın, boş tabak!

Çaresiz olur evcil ve uysal;
Şişmiş sıçana bak,
Görürsün kendi yansını doğal.

Faust ile Mephistopheles.

MEPHISTOPHELES. İmdi seni her
şeyden önce

Götürmeliyim neşeli bir meclise,

Göresin diye, ne kolay yaşam.

Halka burda her gün bayram.

Azcık nükte, çokça keyif

Dar halay döner herkes uçuk,

Tıpkı kedi yavrusuyla kuyruk.

Başları ağrımadıkça hafif,
Meyhaneci hesap sormadıkça,
Tasasız neşelidirler açıkça.

BRANDER. Yolcu bunlar besbelli,
Görülüyor halleri terelelli;
Bir saat olmamıştır buraya geleli.

FROSCH. Gerçekten hakkın var! Var
mı benim

Leipzigim gibi!

Küçük bir Paris ve eğitir insanını.

SIEBEL. Bu yabancılar sence kim?

FROSCH. Gidip bakayım; dolu bir
kadeh

Ve süt dişi gibi çekeyim,

Burunlarından kurtları pehpeh.

Bana öyle geliyor ki, bunlar soylu,
Somurtkan görünüyorlar ve de
gururlu.

BRANDER. Şarlattan bunlar, var
mısın bahse!

ALTMAYER. Belki de!

FROSCH. Dikkat, basıyorum
düğmelerine.

MEPHISTOPHELES. Faust'a. Şeytani
hiç fark etmez bu millet,
Yakalarına yapışsa bile.

FAUST. Saygı selam, beyler!

SIEBEL. Sağol,
saygı selam bizden.

Mephistopheles'i yandan seyredip,
alçak sesle.

Herifin bir ayağı sekiyor, acaba
neden?

MEPHISTOPHELES. İzninizle biz de
oturabilir miyiz?

Burada olmayan iyi bir içecek
yerine,

Mecliste biz de eğlenebilir miyiz?

ALTMAYER. Benziyorsunuz, güç
beğenir birine.

FROSCH. Herhalde geç çıktınız
Rippach'tan yola?

Geç vakit mi akşam yemeği yediniz
Bay Hans ile?

MEPHISTOPHELES. Bugün ona şöyle
bir uğradık yolda;

Son bir kez konuştuk onunla.

Amcaoğullarını anlattı bir dolu,

Herkese selam gönderdi toplu.

Eğilerek Frosch'u selamlar.

ALTMAYER alçak sesle. Gördün mü!

İşini biliyor!

SIEBEL. Benziyor açıkgöz bir
patrona!

FROSCH. Bekle hele, şimdi
gösteririm ben ona.

MEPHISTOPHELES. Yanılmıyorsam,
usta seslerden

Bir koro işittik?

Muhakkak, şarkı bu kubbeden
Mükemmel yankılanır!

FROSCH. Siz bir virtüöz olmalısınız
mahut?

MEPHISTOPHELES. Ne gezer!
Vermeyince Mabut, neylesin
Mahmut.

ALTMAYER. Bize bir şarkı söyleyin!

MEPHISTOPHELES İstiyorsanız,
hepiniz sahiden.

SIEBEL. Ama yepyeni bir parça!

MEPHISTOPHELES. İspanya'dan
geliyoruz topluca,

Şarabın ve şarkının güzel
memleketinden. Şarkı söyler.

Bir zamanlar bir kral varmış,
Onun dev bir piresi varmış -
FROSCH: Dinle! Bir pire! Siz mi
yazdınız bunu?

Bir pire, gel de sevme tertemiz
konuğu.

MEPHISTOPHELES şarkı söyler.

Bir zamanlar bir kral varmış,
Onun dev bir piresi varmış,
Ona sevgisi hiç de az değilmiş,
Sanki öz oğlu gibi.

Kral terzisini çağırır,
Terzi karşısına dikilir.

Haydi ölç bu genç asilzadeye

Pantolonla giysiler.

BRANDER. Terziye sıkıca tembih
etmeyi unutma,
Ölçüyü tam tamına alsın,
Eğer kellesini seviyorsa,
Pantolon hiç kıvrılmasın!

MEPHISTOPHELES. İpekle kadifeye
Bizimki büründü,
Sırmalı kadifeye
Bir de haç göründü,
Bakan oldu hemen,
Büyük yıldız taktı.

Kardeşleri bilem
Sarayda bey oldu.

Beylerin hanımların,
Sarayda huzuru kaçtı,
Kraliçenin hizmetkârın
Her yanı ısırdı,
Eğilip bükülemediler,
Kaşınıp dökülemediler.
Bizse kırılıp ölürüz
Hemen biri ısırınca.

KORO sevinçle haykırarak. Bizse
kırılıp dökülürüz

Hemen biri ısırınca.

FROSCH. Bravo! Bravo! çok güzeldi!

SIEBEL. Her pirenin hali böyle olsun!

BRANDER. Parmak uçlarıyla bir güzel kap!

ALTMAYER. Yaşasın özgürlük!
Yaşasın şarap!

MEPHISTOPHELES. İçerdim severek özgürlüğe bir bardak,

Şaraplarınız olsaydı biraz daha iyi.

SIEBEL. İstemeyiz bunu bir daha duymak.

MEPHISTOPHELES. Korkarım,
meyhanecinin hoşuna gitmez,
Yoksa sunardım değerli konuklara
Bizim mahzenden bir kez.

SIEBEL. Haydi hemen, sorumluluk
bana.

FROSCH. Çıkarın iyi bir bardak,
edelim size yardaklık.

Ama çok ufak olmasın tadımlık;
Zira vermek için yargımı,
Ağzımın içi dolmalı.

ALTMAYER alçak sesle. Ren
yöresindensiniz, sanırım.

MEPHISTOPHELES. Bir matkap
bulun.

BRANDER. Ne olacak
meretle?

Fıçılarınız önünde durmuyor ki
kapının?

ALTMAYER. Arkada meyhanecinin
gereçleri var sepetle.

MEPHISTOPHELES matkabı alır.
Frosch'a.

Hadi söyleyin, neyin tadına bakmak
istersiniz?

FROSCH. Niçin soruyorsunuz?
Çeşitleriniz mi var?

MEPHISTOPHELES. Herkese
istediğini sunar.

ALTMAYER Frosch'a. Aha!
yalanmaya başladın bile densiz.

FROSCH. Peki, madem seçebilirim,
Öyleyse Ren Şarabı isterim.

Memleket en iyi nimetleri verir,
derim.

MEPHISTOPHELES, Frosch'un
oturduğu yerde, masanın kenarına
matkapla bir delik burgulayarak.

Biraz balmumu bulun, hemen
yapmak için tıpayı.

ALTMAYER. Vay, bunlar  kâğıti
oyunları.

MEPHISTOPHELES Brander'e. Ya
siz?

BRANDER. Bana Őampanya,
İyice köpüklü olsun ama!

Mephistopheles deler, biri de bu arada balmumlu tıpaları hazırlamıştır ve tıkar.

BRANDER. Her zaman yabandan kaçınılmaz,

İyi şeyler çoğun bizden çok ırak.

İyi bir Alman erkeği Fransızdan hoşlanmaz,

Ama şaraplarını içer bayılarak.

SIEBEL, Mephistopheles onun yerine yaklaşırken.

İtiraf edeyim, buruktan hoşlanmam sakın,

Bana bir bardak hakiki tatlıdan verin!

MEPHISTOPHELES deler. Hemen bir Tokay aksın sizin için.

ALTMAYER. Yok, beyler, yüzüme bakın!

Bizimle dalga geçiyorsunuz, kabul.

MEPHISTOPHELES. Ay! Ay! Sen böyle soylu konukları bul,

Biraz fazla ileri gitmek olur.

Tezden! Lâf sen şöyle dur!

Hangi şaraptan sunayım?

ALTMAYER. Olsun da! hangisinden olursa olsun.

Bütün delikler açılıp, tıkaçlarla tıkandıktan sonra,

MEPHISTOPHELES tuhaf tavırlarla.

Salkım kütükte!

Boynuz tekede.

Üzüm sulu, asma odun,

Tahta masa, şarap sun.

Doğaya derin bir bakış!

İşte tansık, yeter inaniş!

Şimdi çekin tıpaları, keyfinize bakın.

HEPSİ, tıpaları çeker ve herkesin
bardağına istediği şarap akar.

Ey güzel çeşmeler, bizim için akın!

MEPHISTOPHELES. Ama dikkat,
hiçbir şeyi unutmayın sakın.

Tekrar tekrar içerler.

HEPSİ şarkı söyler. Keyfimiz tam
yamyam keyfi,

Beş yüz dişi domuzdan iyi.

MEPHISTOPHELES. Halk özgür,
bakın, keyifleri gıcır!

FAUST. Canım artık gitmek istiyor.

MEPHISTOPHELES. Önce dikkat
edin, açılır,

Şimdi hayvan yanları kor kor.

SIEBEL, dikkatsizce içerken, Şarap yere dökölür ve yalım olur.

İmdat! Yangın! imdat! Yanıyor cehennem!

MEPHISTOPHELES yalımla konuşarak.

Rahat dur, sevimli öğem! Adamlara.

Bu kez salt bir damla Araf ateŐi.

SIEBEL. N'oluyor? Durun! pahalı olacak bunun bedeli!

Bizim kim olduğumuzu bilmiyorsunuz hem.

FROSCH. Bunu yapayım deme bir daha!

ALTMAYER. Ben derim, yengeç adımı burdan çark ede.

SIEBEL. Ne, efendi? Devam deyip
cürete,

Burda abrakadabra ha?

MEPHISTOPHELES. Sakin ol, eski
şarap fıçısı!

SIEBEL. Süpürge sapı!

SIEBEL. Bize kafa mı tutmak
istiyorsun?

BRANDNER. Bekle! Sopayı yeyince
anlarsın.

ALTMAYER masadan bir tıpayı
çeker, üstüne yalım sıçrar.

Yanıyorum! yanıyorum!

SIEBEL. Büyü!

Vurun! Herifin kanı helâl, yürü!

Bıçakları çekip, Mephistopheles'in üzerine yürürler.

MEPHISTOPHELES ciddi bir tavırla.

Sahte söz sahte suret

Çarpıtır anlamla mekânı!

Hem o cihet, hem bu cihet!

Şaşkınlıkla durup, birbirlerine bakışırlar.

ALTMAYER. Nerdeyim? Ne güzel ülke!

FROSCH. Bağlar! Gerçek mi gördüğüm?

SIEBEL. Ve üzümder hemen
elinde!

BRANDER. Burada, Şu yeşil çardağın
altında,

Şu kütüğe bakın! Bakın Şu salkıma!

Siebel'in burnunu tutar, öbürleri de
karşılıklı birbirlerinin burnuna
yapıŐarak, bıçaklarını kaldırırlar.

MEPHISTOPHELES yukardaki gibi.

Yanılsama, gözbağını öz!

Ve görün, Şeytanın Őakası ne.

Faust ile birlikte yok olur, adamlar
birbirlerinden ayrılırlar.

SIEBEL. Ne var?

ALTMAYER. Nasıl?

FROSCH. Bu senin burnun
muydu?

BRANDER Siebel'e. Seninki de
benim elimde!

ALTMAYER. Bir çarpılmaydı, bütün
gövdeyi sarstı!

Bir iskemle verin, halsizlik bastı.

FROSCH. Yok, desenize, ne oldu?

SIEBEL. O herif nerde, geçirirsem
elime,

Canı cehenneme!

ALTMAYER. Kendi gözümle gördüm
onu

Bir fıçıya binmiş, terk ederken
bodrumu -

Ayaklarım kurşun gibi ağır.

Masaya dönerek.

Benim! Şarap akar mı daha şıkır
şıkır?

SIEBEL. Hepsi aldatmaydı, yalan
dolan.

FROSCH. Ama şarap gibiydi ağzıma
dolan.

BRANDER. Peki üzümler neydi?

ALTMAYER. Gel de tansığa inanma
şimdi!

CADI MUTFAĞI

Alçak bir ocakta, ateşin üstünde büyük bir kazan duruyor. İçinden yükselen buharda çeşitli görüntüler canlanır. Kazanın yanında uzunkuyruklulardan erkek bir maymun oturmakta, kazanı köpürterek, taşmamasına dikkat etmektedir. Uzunkuyruk dişi maymun yavrularıyla ocağın yanında oturup ısınmaktadır. Duvarlar ve tavan en garip cadı eşyalarıyla donanmıştır.

Faust, Mephistopheles.

FAUST. Bana ters geliyor bu çılgın
büyü işi!

Söz veriyor musun, iyileştirir beni bu
kişi

Bu kudurtu karmaşasından?

Bir kocakarıdan mı çare umuyorum?

Ve bu pasaklı kazandan

Otuz yılı uzaklaştırmasını
bekliyorum?

Vay halime, bütün bildiğin buysa!

Umudumu yitirdim ben hem.

Doğa ya da gerçek bir kafa oysa,

Bulamadı mı bir merhem?

MEPHISTOPHELES. Dostum, yine
konuşuyorsun aklınla!

Seni gençleştirmek için, doğal bir
ilaç da var;

Yalnız o başka bir kitapta,

Hem de tuhaf bir babta çıkar.

FAUST. Bilmek isterim.

MEPHISTOPHELES. Peki! Gerek
olmadan paraya

Ve hekime ve de büyüye bir ilaç:

ık hemen dışarı tarlaya,

Kaz apala tepe yamaç,

Tut kendini ve zihnini

Daracık bir ufukta,

Beslen tekil gıdayla,

Hayvanla hayvan gibi yaşa ve
sayma tecavüz,

Biçtiğın tarlayı kendi fışkınla
gübrelemeyi;

Bu en iyi ilaç yüzde yüz!

Seksene dek genç kalmanın güveni.

FAUST. Ben buna alışkın değilim,
katlanamam,

Küreği elime alamam,

Sığ yaşam bana göre değil.

MEPHISTOPHELES. Öyleyse,
cadıdan başkasını aklından sil.

Hayvanları görerek.

Ne sevimli bir cins, bak!

Bu hizmetçi kız, bu uşak!

Hayvanlara.

Anlaşılan, evde yok hanım?

HAYVANLAR. Yemekte canım,

Evden çıktı

Bacadan uçtu!

MEPHISTOPHELES. Ne kadar uçuşur
acaba?

HAYVANLAR. Ayaklarımızı ısıtıcaya.

MEPHISTOPHELES Faust'a. Ne
kadar nazik hayvanlar değil mi?

FAUST. Görmedim, bu denli saçma
sapan bir şey!

MEPHISTOPHELES. Yok, işte bunun
gibi

Bir tartışma, benim de en sevdiğim
şey.

ERKEK UZUNKUYRUK yanaşıp,
Mephistopheles'e yağ çeker.

Salla zarı hadi,
Zengin et beni,
Bırak üteyim!
Halim iyi değil,
Param olsa bil,
Gelir keyfim.

MEPHISTOPHELES. Ne kadar mutlu
olacak maymun,
Doldurabilse lotoda bir kolon!

Bu arada yavru uzunkuyruk
maymunlar büyük bir topla oynayıp,
öne doğru yuvarlar.

ERKEK UZUNKUYRUK. Dünya böyle;

Çıka düşe

Durma döner;

Tınılar cam gibi;

Kırılırsa eğer?

Boştur içi.

Burda çok parlak,

Burda daha da ışıldak:

"Ben canlıyım!"

Sevgili oğul,
Burdan savul!
Sen öleceksin!
O balçıktan yapma
Olur paramparça.

MEPHISTOPHELES. Ne ola bu
kevgir?

ERKEK UZUNKUYRUK tutup indirir.

Bilirdim zahir,

Hırsız olsaydın.

Dişi uzunkuyruğa koşar ve ona
baktırır.

Bak işte kevgir!

Hırsızı bildin zahir,
Söyleyemez misin?

MEPHISTOPHELES ateşe yaklaşarak.
Ya bu tencere?

ERKEK VE DİŞİ UZUNKUYRUK.
Ahmak tetere!

Bilmez nedir tencere,
Bilmez nedir kazan!

MEPHISTOPHELES. Kaba hayvan!

ERKEK UZUNKUYRUK. Yapış şu
kuyruğa

Otur koltuğa!

Mephistopheles'i zorla oturtur.

FAUST, bu arada bir aynanın
önünde durarak, aynaya bir
yaklaşmış, bir uzaklaşmıştır.

Ne görüyorum, ne görkemli bir
resim

Gösteriyor bu sihirli ayna!

Ey aşk, en hızlı kanadını isterim,

Götür beni onun diyarına.

Ah, burda durmayıp,

Yaklaşsam cesaretle,

Görebiliyorum onu sanki siste! -

En güzel resmini bir dışının!

Olası mı, böyle güzel mi bu kadın?

Sereserpe uzanmış gövdede

Görüyor muyum timsalini bütün
göklerin?

Olur muymuş böyle bir şey
yeryüzünde?

MEPHISTOPHELES.

Doğal, bir Tanrı uğraşırsa altı gün,
Demek için kendine sonunda aferin,
Bir şeye benzemeli gözünde.

Bu defalık doyasıya bak;

Böyle bir sevgili bulabilirim sana,

Ve ne mutludur onu alacak

Damadın adına!

Faust durmadan aynaya bakar.

Mephistopheles, koltukta kaykılıp

kuyrukla oynayarak, konuşmayı sürdürür.

Oturuyorum şurda tahta kurulmuş kral gibi,

Asam elimde, taç kaldı bir tek eksiği.

HAYVANLAR, şimdiye dek çeşit çeşit ve karmakarışık hareketler yaptıktan sonra, büyük bir bağış çağrış içinde Mephistopheles'e kırık bir taç getirirler.

Haydi gel beri,

Al kanı teri

Tacı yapıştır!

Taçla dikkatsizce oynarken ikiye
parçalarlar ve
onlarla çevrede zıplayıp dururlar.

İşte bak n'oldu!
Gördü konuştu,
Sözümüz uyaktır;

FAUST, aynaya karşı. Eyvah!
oynatacağım aklımı.

MEPHISTOPHELES hayvanları
göstererek.

Nerdeyse benim de başım dönecek.

HAYVANLAR. Bunu becerirsek,

Uygunsa olup bitecek,
Bunlar düşüncelerdir!

FAUST yukardaki gibi. Yanıyor
böğrüm!

Uzaklaşalım burdan çabuk!

MEPHISTOPHELES yukardaki
durumda.

Hiç değilse, kabul et, iki gözüm,
Doğru dürüst şair bu mahluk.

Dişi uzunkuyruk bu arada dikkat
etmediği için,

kazan taşmaya başlar; bacayı sarıp
dışarıya uzanan

büyük bir yalım oluşur. Cadı,
korkunç çığlıklar
atarak, yalımın içinden aşağıya
kayarak gelir.

CADI. Of! Of! Of! Of kız!

Kargışlı hayvan! adı batasica
domuz!

Kazanı unuttur, kadını
haşlarsın, huysuz!

Yere batasica hayvan!

Faust ile Mephistopheles'i görür.

Burda ne bu yaban?

Siz kimsiniz ulan?

Ne istiyorsunuz?

Kim böyle içeri dalan?

Cayır cayır ateşte

Dönün iskelete!

Köpük kepçesini kazana daldırıp,
Faust'a,

Mephistopheles'e ve hayvanlara
yalımlar sıçratır.

Hayvanlar inilder.

MEPHISTOPHELES, elinde tuttuğu
kuyruğu, çevirip, camların,
çanakların dibine vurur.

Paramparça! paramparça!

Yerlerde orba,
Orda işte cam,
Bu da benim Őakam,
LeŐ karı, bu makam,
Ezgine arka!

Cadı, gazap ve azap içinde geri
ekilirken,

Mephistopheles devam eder.

Bildin mi beni, gulyabani, pis iskelet!

Bildin mi ağanı ve ustanı?

Beni tutan mı var, vurup meret,

Paralayayım seni ve maymun
ruhlarını!

Kızıl abaya saygın yok mu artık?

Tanı mıyor musun horoz teleğini?

Gizledim mi bu suratı asık?

Yoksa ben mi takdim edeyim sana kendimi?

CADI. Oh, bey, bağışlayın bu kabalığı!

Görmüyorum da toynağı.

İki karganız nerde?

MEPHISTOPHELES. Bu kez kurtuldun say;

Gerçekten geçti epey ay,

Görüşmeyeli seninle.

Ayrıca uygar dünya

Uzandı ta şeytana.

Kuzey fantomu görülmez oldu,

Hani boynuzlar, kuyruk ve pençeler
görünüyor mu?

Vazgeçemeyeceğim ayağa gelince,

O, insan içinde işime gelmez;

Bu yüzden, bir çok genç adam gibi
benim de,

Bacaklarım yıllardır takma ayakla
mücehhez.

CADI dans ederek. Usumu
yitireceğim nerdeyse,

Soylu İblis'i mi görüyorum burda
yine!

MEPHISTOPHELES. O adı
duymayayım, cadı.

CADI. Neden? Size ne yaptı?

MEPHISTOPHELES. Çoktan masal kitabına yazıldı;

Yalnız insanlara bunun bir yararı yok,

Kötüden kurtuldular, ama kötüler kaldı.

Bana bay baron dersen, iyi olur;

Bir beyim ben de, bütün beyler gibi.

Umarım, soylu kanımdan kuşkun yoktur;

Bak işte, bu arma gösterir asaletimi.

Terbiyesiz el kol hareketleri yapar.

CADI, ölçüsüz güler. Hah! Hah! Tam size göre!

Muzipin tekisiniz, hep öyle!

MEPHISTOPHELES Faust'a.

Dostum, bunu iyi anla!

Böyle yapılır cadılarla.

CADI. Söyleyin bakalım, beyler, ne var, ne yok?

MEPHISTOPHELES. O bilinen sudan dolu bir bardak!

Ama en yılanmışından olsun;

Yıllar onun gücünü katlayacak.

CADI. Seve seve! İşte, burda bir şişe,

Zaman zaman ben de alırım dişe,

En ufak bir kokusu yoktur;

Size vereyim kadehte biraz. Alçak sesle.

Yalnız hazırlıksız içerse, şifayı bulur,
Bir saat bile, biliyorsunuz, yaşamaz.
MEPHISTOPHELES.

İyi bir arkadaşına yarayacak;
Mutfağındaki en iyisi ona uygun.
Çiz daireni, konuş bir afsun,
Ve doldur ona bir çanak!

CADI, tuhaf hareketlerle bir daire
çizip, içine şaşılacak şeyler koyar;
bu arada camlar şingirdamaya,
kazan tınlamaya başlayarak, müzik
yapar. En sonunda büyük bir kitap
getirir, uzunkuyruk maymunları
dairenin içine sokar, bunlar kürsü
hizmeti görürler ve ışıldağı tutarlar.
Faust'u işaretle yanına çağırır.

FAUST, Mephistopheles'e.

Yok! söyle bana, ne oluyor bunlar?

Çılgın şeyler, kudurgan hareketler,

En rezil aldatmaca,

Hepsi malum, hepsi saçma.

MEPHISTOPHELES. Ay, hepsi gülüt!

Yalnız gülmek için;

Bu denli katı adam olma hele,

Hekim olarak abrakadabra desin,

İçit sana yarasin diye.

Faust'u daireye girmeye zorlar.

CADI, ateşli ateşli kitaptan yüksek sesle söylemeye başlar.

Anlaman gerek!

Biri on edek,

Ve ikiyi ek,

Üçü yap dengin,

Olursun zengin.

Yitir dördü,

Beşle altı,

Diyor cadı,

Ola yedi ve sekiz,

Tamamdır işimiz:

Dokuz eşittir bir

On hiçe eşittir,

Cadı kerratı böyle bir iştir!

FAUST. Sanırım, havaleye tutuldu
kocakarı.

MEPHISTOPHELES. Bu daha işin
başı,

Ben biliyorum, bütün kitap böyle;

Bu yüzden çok vaktim yitti,

Zira böyle saltık çelişkiyle

Ne akıllı baş eder, ne deli.

Dostum, bu sanat hem eski, hem
yeni.

Bütün çağlarda hesap aynıdır,

Üçle bir, birle üç diye diye

Gerçek yerine yanılğı yayılır.

Anlatılır öğretilir böyle rahatça!

Deliyle kim uğraşır?

İnsan bir laf duyunca,
Bunda bir düşünce var sanır.

CADI devam eder. Yüksek kudreti
Bilimin gizli,
Bütün dünyadan!
Kim ki düşünmez,
Ondan esirgenmez,
Onundur tasalanmadan.

FAUST. Ne saçmalayıp duruyor bu?
Nerdeyse kafam çatlayacak.
Sanki işitiyorum bütün bir koroyu,
Yüz bin deli bağışarak.

MEPHISTOPHELES. Yeter, yeter, ey
yetkin Sibil!

Ver artık içitini ve doldur sebil

Ağızına dek çanağı;

Dostuma zarar vermez bu içit:

Dayanıklı adamdır bu sabit,

Çok indirmiştir iyi bir yudumu aşağı.

Cadı, bir çok törensel hareketle içiti
bir çanağa doldurur; Faust, bunu
ağızına değdirir değdirmez, hafif bir
yalım çıkar.

MEPHISTOPHELES. Taze taze iç!

Durma indir aşağı!

Gönlünü gönendirecektir hemen.

Oldun mu bir kez şeytanla içli dışlı,

Yalımdan mı çekineceksin sen?

Cadı, daireyi çözer; Faust dışarıya çıkar.

MEPHISTOPHELES. Haydi artık dışarı! Durmak yok artık.

CADI. İçtiğiniz yudum yarasin!

MEPHISTOPHELES, cadıya.

Sen de benden dilersen bir arkalık,
Bunu bana yalnız cadılar
bayramında söylersin.

CADI. Bir de şu şarkı! Arada bir
söylerseniz,

Çok özel etkisini görürsünüz.

MEPHISTOPHELES, Faust'a.

Çabuk gel, sana kılavuz olayım,

Senin bir iyi terlemen gerek,
İçine dışına işlesin kuvvet.
Soylu avareliği öğretirim sonra,
Derinden duyarsın ne zevkli macera,
Aşk tanrısının uyanması, arada bir
afet.

FAUST. Tez aynaya bakayım şimdi!
Kadının görünümü pek güzeldi!

MEPHISTOPHELES.

Yok! Yok! Bütün kadınların örneğini
Yakında göreceksin kanlı canlı
karşında. Alçak sesle.
Görürsün, bu içitle gövdende,
Her kadında bir Helene.

SOKAK

Faust. Margarethe yoldan geçerken.

FAUST. Güzel hanım, izninizle,
Refakat edebilir miyim size?

MARGARETHE. Ne hanımım ben, ne
de güzel,

Eve de kendim gidebilirim. ekip
gider.

FAUST. Ya rabbi, bu çocuk ne güzel!
Böylesini hiç görmedim.
Ne de edepli, ne erdemli,
Birazcık da beğenmiş kendini.
Dudağın alını, yanağın balını
Unutamam dünya durdukça onu!
Gözlerini bir indirmesi var,
Yüreğime derinden saplar;
Hele o ne tersleyiş,
Kendine hayran ediş!

Mephistopheles gelir.

FAUST. Dinle, ayarla bana yosmayı!

MEPHISTOPHELES. Peki, hangisini?

FAUST. Biraz önce geçti
burdan.

MEPHISTOPHELES. Ordaki mi?
Papazın yanındaydı,
Arındırdı onu bütün günahlardan;
Geçtim hücrenin kenarından.

Tamamen masum bir şey,
Yapmamış günah çıkartacak bir
deney;

Böylesine gücüm yetmez!

FAUST. Ama on dördünü geçmiş.

MEPHISTOPHELES. Sözlerin, tam
Hans Kendinbilmez,
Her sevimli çiçeği kendinden başkası
sevmez,

Sanır koparılmayacak iffet

Ve iltifat yoktur;

Ama her zaman mümkün değil.

FAUST. Sayın Hoca efendi, çekil,

Yasadan söz etme bana!

Sana yalnızca şunu derim,

Ya o tatlı taze olur,

Bu gece kollarımda benim,

Ya da gece yarısı elveda sana.

MEPHISTOPHELES. Oluru olmazı
düşün!

Bana gerek en az on dört gün

Sırf bir fırsat yakalamak için.

FAUST. Yedi saatçik huzurum olsa,

Gerek kalmaz Şeytana,

Böyle bir kızı ayartmak için.

MEPHISTOPHELES. Konuŕur
oldunuz bir Fransız gibi.

Rica ederim, üŕenmeyin.

Ne yararı var hemen istifadenin?

Siz asıl görün büyük sevinci,

Önce orasından burasından dem
dem

Kullanıp her türlü allem kallem

Bebeği evire çevire yuğurunca,

Bazı Frenk hikâyelerinde olduğunca.

FAUST. Öyle de var ki iŕtahım.

MEPHISTOPHELES. Şimdi bir yana
ahım vahım:

Diyorum ki, bu güzel çocuk

Katiyen olmaz öyle çabuk.

Baskınla alınmaz bu kale;

Düşünmeliyiz bir hile.

FAUST. Bana o meleğin ziynetinden
getir!

Beni onun kaldığı yere götür!

Bana onun göğsünden bir kaşkol,

Bana tutkumun çorap bağını bul!

MEPHISTOPHELES. Görün diye,
azabınız için

Destek ve hizmet verdiğimi, gelin,

Yitirmeyelim bir an bile,

Hemen gidelim onun yerine.

FAUST. Onu görecek miyim? Elde edecek miyim?

MEPHISTOPHELES. Yok!

O bir komşuda olacak.

O sıra siz de ancak

Gelecek hazların bütün umudunu

Çekersiniz içinize doya doya kokusunu.

FAUST. Gidebilir miyiz?

MEPHISTOPHELES. Daha çok erken.

FAUST. Onun için bana bir armağan temin etsen. Çıkar.

MEPHISTOPHELES. Hemen
armağan? Bu iyi. O zaman
başaracak! -

Kimi güzel yerler bilirim,
Var kimi gömülü definelerim,
Biraz gözden geçireyim, oldu olacak.
Çıkar.

AKŞAM

Ufak, temiz bir oda.

MARGARETHE, saçlarını örüp
bağlayarak.

Ne vermezdim, bilseydim bir,

Bugün gördüğüm bey kimdir!
Mert görünümlüydü pek,
Ve iyi bir soydan gerçek,
Alnından okudum bunu hemen -
Yoksa davranmazdı öyle gözüpek.
Çıkar.

Mephistopheles, Faust.

MEPHISTOPHELES. İçeri, çok sessiz,
doğru içeri!

FAUST, bir süre sessiz kaldıktan
sonra.

Lütfen, yalnız bırak beni.

MEPHISTOPHELES, çevreyi kolaçan ederek.

Her kız böyle temiz olmaz. Çıkar.

FAUST, çevreye bakınarak.

Hoş geldin, tatlı alaz,

Sen ey bu kutsal yeri saran!

Kavra kalbimi, ey tatlı ihtiras,

Umudun çiyiyle susayan!

Sessizlik alıyor burda soluk,

Düzen ve huzur duygusu,

Bu yoksullukta bu ne bolluk!

Bu zindanda bu ne mutluluk!

Yatağın yanındaki deri koltuğa kendini atar.

O! kabul et beni, sen ki daha önce
de dünyayı

Sevinciyle acısıyla kollarına sardın!

Ne çok, ah! bu atalar tahtının
etrafını

Bir alay çocuk aldı apaydın!

Belki de şükrederek kutsal İsa'ya

Sevdiceğim, dolu çocuk yanaklarıyla
saygın,

Soluk elini inançla öptü yalvacın
burada.

Duyumsuyorum, ey kız, senin
ruhunu

Etrafımda hışıltısını bereketin ve
düzenin,

Ana gibi seni her gün
avundurduğunu,

Masaya halıyı temizce
koydurduğunu,

Hatta ayaklarında yuvarlandığını
kum tanesinin.

Ey sevgili el! öylesine tanrısal!

Kulübe sayende cennettir kutsal.

Ve burada! Bir yatak perdesini
kaldırır.

Nasıl bir haz ürpertisi
beni kavrar!

Burada dolu saatler geçirmek
isterim.

Doğa! Burada ettin eğnik düşlerim

İçinde yaradılış meleğini var;
Burada yattı çocuk, sıcak yaşamla
Narin göğsünü doldurmuş,
Ve burada kutsal ihtişamla
O sanem tertemiz dokunmuş!
Ve sen! Nedir seni buraya götüren?
Duygulanıyorum nasıl derinden!
Ne istiyorsun burada? Yüreğin
ağırlaşıyor niye?
Zavallı Faust! seni tanıyamıyorum
yine.

Sarıyor mu beni burada gizemli
koku?

Gözeneklerimden süzülüyor haz

Ve aşk düşünde eriyorum az az!
Biz miyiz her hava basıncının bir
oyunu?

Ve giriverse şu an içeri,
Cürmünün bedelini nasıl ödersin!

Koca Hans, ah ne küçük ki!

Kapanır onun ayaklarına erirsin.

MEPHISTOPHELES. Çabuk! aşağıdan
geliyor.

FAUST. Yürü! Yürü! Bir daha
kesinlikle dönmem!

MEPHISTOPHELES. Burda bir kutu
var, oldukça ağır hem,

Başka bir yerden aldım zar zor.

Hemen koy dolabın dibine;

Aklı gidecek eminim,

Öyle şeyler koydum içine,

Başka bir şeyi kazanmak için.

Çocuksa çocuk, oynusa oyun lakin.

FAUST. Bilmem ki, ne yapsam?

MEPHISTOPHELES.

Bunca

soru niçin?

Ziyneti korumak mı amacınız?

Salık veririm o zaman şehvetinize,

Günün şu güzel vaktine

Ve yeni çabalarımın acıyınız.

Umarım, cimri değilsinizdir!

Başımı kaşıyıp, ovuşturuyorum
avuçlarımı önce -

Kutuyu dolaba koyar ve kapısını yine
kapatır.

Hemen yürü, çabuk -

Terütaze tatlı çocuk

Sizin olsun diye dileğiniz ve
gönlünüzce;

Ve bakın içine,

Girer gibi dersliğine,

Karşınızda duruyor kanlı canlı sanki

Fizik ve metafiziki!

Hemen yürü - Çıkarlar.

MARGARETHE bir lambayla.

Nasıl da nemli, nasıl havasız bura,
Pencereyi açar.

Dışarsı kadar sıcak değil yine de.

Nasılım, bilmem neyim varsa -

İsterdim, annem gelsin eve.

Bir ürperti dolanıyor gövdemi -

Ne aptal korkak bir kızım ben ki!

Bir yandan soyunurken, şarkı
söylemeye başlar.

Tule kentinde bir kral,

Sadık mezara kadar,

Ölürken sevdiği der al

Elinde altın kupa var.

Onun en değerli Şeyi,
Her yemekte dikip içer;
Döner sonra gözleri
İętikęe kendinden geçer.
Vakt erince gelir ölüm,
Kentlerini sayar tez,
Hepsi Őehzadenin der hüküm,
Bir tek kupayı vermez.

Oturmuş kral Őöleninde,
Őövalye dolu etrafı,
Yüksek atalar setinde,
Orda deniz sarayı.

Yaşlı işret yoldaşı orda,
İçip son hayat ateşini,
Attı aşağıdaki dalgalara
Sonra kutsal kadehini.

Düşüp sulara dolduğunu,
Gördü derine daldığını,
Gözleri düştü onun da,
İçmedi artık bir damla.

Giysilerini koymak için dolabı açar
ve ziynet
kutusunu görür.

Bu güzel kutu nasıl girmiş buraya?

Kesinlikle kilit vurmuştum dolaba.

Şahane! Ne var içinde acaba?

Belki biri rehin olarak getirdi,

Annem de karşılığında borç verdi?

Tutağında minik bir anahtar asılı,

Derim şimdi bunu bir güzel açmalı!

Bu da ne? Güzel Tanrım! bakın,

Hayatımda raslamadım böyle bir
şeye!

Bir ziynet! Bununla soylu bir kadın

En yüce bayram günü gidebilir

gezmeye!

Bu gerdanlık nasıl durur ki bende?

Kimin olmalı bu nefis şeyler?

Kendi boynuna takıp, aynanın
karşısına geçer.

Yalnız küpeler benim olsa yeter!

Hemen değişiyor insanın görünümü.

Güzelliğin size yararı ne, genç kan?

Bunların hepsini iyi ve güzel san,

Yine de dokunma dinle sözümü.

Överler sizi yarı acırlar.

Altından yana,

Bağımlı altına

Ama her şey! Ah, biz yoksullar!

GEZİNTİ

Faust düşüncelere dalmış bir aşağı bir yukarı giderek. Mephistopheles, ona.

MEPHISTOPHELES. Horlanan sevgi aşkına! Cehennem aşkına!

Daha kötü bir ilenç bilsem, onu söylesem, döndüm şaşkına!

FAUST. Ne'n var? nedir seni böyle çok çimdikleyen?

Böyle berbat bir surat dünyada yok
arasam!

MEPHISTOPHELES. Şeytana
uyacağım hemen,

Şeytanın ta kendisi olmasam!

FAUST. Kafanın taşı mı kaydı?

Kudurmuş gibi azmak sana uydu!

MEPHISTOPHELES. Düşünsene,
ziyneti, sağladım Gretchen'e,

Onu bir papaz indirdi cebine - -

Anası bu şeyi görür görmez,

Dehşetten ne edeceğini bilmez;

Kadın pek de iyi koku alır,

Burnunu dua kitabına daldırır,

Koklar her eşyayı pek güzel,

Kutsal mıdır, yoksa cisimsel;

Ve ziynete bakınca sezer,

Bunda kutluluk ne gezer.

"Evladım", diye seslenir, "haksız mal

Cana zarar, ruha vebal,

Adayalım bunu Meryem Ana'ya,

Kavuşalım cennet taamına!"

Margretcik'te çarpılır surat,

Ne de olsa, der, bu bir beleş at,

Ve Tanrısız olamaz gerçekten,

Kimse bunu buraya getiren.

Anası bir papaz çağırır;

Papaz dalgayı çakmıştır,

Ağzının suları aka aka adam

Konuşur: "Aferim işte size!
Kazanır yenilmeyen nefse.
Kilisenin işkembesi sağlam,
Koca ülkeler yutmuştur,
Hepsini de öğütmüştür;
Yalnız kilise, hamfendiler,
Haram malı hazmeder."

FAUST. Bu bilinen bir kural,
Becerir bir de Yahudi ve kral.

MEPHISTOPHELES. İç etti sonra bir
bilezikle, yüzük ve zincir,
Sanki hepsi bir sepet kuru incir,
Teşekkür etti bir de kuru kuru,
Aldığı sanki yortu hamuru,

Öbür dünyada karşılığını vadetti -
Bu da onlar için büyük saadetti.

FAUST. Ya Gretchen?

MEPHISTOPHELES. Oturup
şimdi huzursuz,

Bilemiyor, kim kusurlu, kim
kusursuz,

Gece gündüz düşünüyor takıları
kara kara,

Bunları getiren kim acaba diye sora
sora.

FAUST. Sevdiceğin tasası üzüyor
beni.

Hemen başka takılar bul yeni!

İlkinde zaten fazla bir şey yoktu.

MEPHISTOPHELES. Elbet, beyimiz için hepsi çocuk oyunu!

FAUST. Ne yaparsan yap, istediğimi ayarla!

İstersen önce komşusunu uyarla.

Şeytansen şeytan ol, ama lapa gibi değil,

Yeni bir ziynet bul, bu işe eğil.

MEPHISTOPHELES. Baş üstüne, beyim, emriniz olur.

Faust çıkar.

MEPHISTOPHELES. Tam bir aptal âşık,

Güneşi, ayı, yıldızları savurur

Sıkılmasın diye maşuk. Çıkar.

KOMŞUNUN EVİ

MARTHE yalnızdır. Tanrı affetsin
sevgili kocamı,

Bu yaptığı bana reva mı!

Alıp başını gitti dünyaya,

Kodu beni samanlıkta bir başıma.

Gerçekten hiç üzmezdim onu,

Tanrı biliyor, kalpten severdim onu.

Ağlar.

Belki de ölmüştür! - Ah, eyvah! - -
Olsa bari bir ölüm ilmühaberi!

Margarethe gelir.

MARGARETHE. Marthe teyze!

MARTHE. Grethecik,
hayrola?

MARGARETHE. Nerdeyse çözüüyor
dizimin bağı!

Yine öyle bir kutu buldum bayağı,
Dolabımda, abanozdan en âlâ,
Hem de nefis mi nefis şeyler dolu,
İlkinden daha zengin, daha çoğu.

MARTHE. Bunu söyleme annene,
Yoksa hemen günah çıkarır yine.

MARGARETHE. Ah, bir gör! ah, bir bak şuna!

MARTHE, onu süsler. Ay, kız, ne mutlu sana!

MARGARETHE. Yazık, bunları ne sokakta ne de

Takıp görünebilirim kilisede.

MARTHE. Sen de sıkça bana gel,
Ziyneti burda gizlice takın;

Aynanın karşısında yok engel,

Gezin dur bir saat sevinçle bakın;

Bir fırsat olunca, bir şenlik,

Önce bir zincir, sonra bir inci
küpelik;

Derken gösterirsin bir bir herkese,

Annen görmez, bulunur ona bir bahane.

MARGARETHE. Kim getirmiş olabilir iki kutuyu?

Düşünüp duruyorum koyu koyu!
Kapıya vurulur.

MARGARETHE. Ah, Tanrım! annem mi ola?

MARTHE, perdenin arasından bakar.
Yabancı bir bey - Girin! Açık oda.

Mephistopheles girer.

MEPHISTOPHELES. Bayanlar,
cüretimi bağışlayın,
Böyle içeri girmemi densizlik saymayın.

Margarethe'nin önünde saygıyla bir adım çekilir.

Bayan Marthe Schwerdlein var mı burada!

MARTHE. Benim, bey, ne diyecek acaba?

MEPHISTOPHELES, alçak sesle ona.

Sizi tanıdım, şimdilik yeter;

Kibar konuğunuz ilgi bekler.

Bağışlayın, rahatsız ettim.

Öğleden sonra yine gelirim.

MARTHE, yüksek sesle. Bak, çocuk, şu dünyanın işine!

Bey, seni koyuyor hanım yerine.

MARGARETHE. Ben garip bir genç kızım;

Bey kendisi çok iyi, ah Tanrım!

Ziynet ve takılar benim değil.

MEPHISTOPHELES. Ah, ziynetin lafı mı olur.

Şu doğa, şu bakış keskin mi keskin!

Ne güzel, burada olmak ediyor teskin.

MARTHE. Getirdiği nedir? İsterim beraber -

MEPHISTOPHELES. Getirmek isterdim, daha sevinçli bir haber!

Umarım, gerekmez bedelini ödemem:

Kocanız öldü, ediyor size selam.

MARTHE. Öldü mü? iyi kalplim!

Eyvah, ay!

Kocam öldü! Ah, vay bana vay!

MARGARETHE. Ah! teyzecim, metin olun!

MEPHISTOPHELES. Acıklı öyküsünü anlatayım durun!

MARGARETHE. Bu yüzden, kesinlikle istemem sevmek,

Acıdan öldürür beni onu yitirmek.

MEPHISTOPHELES. Sevinç acılı olmalı, acı sevinçli.

MARTHE. Anlat bana, yaşamı nasıl bitti!

MEPHISTOPHELES. O, Padova'da
gömülü,

Aziz Antonius'un yanına gitti,

Ulu kutsanmış bir yerde

Ebedi serin döşekte.

MARTHE. Bana iletceğiniz başka bir
şey yok mu?

MEPHISTOPHELES. Evet, bir dilek,
yüklü ve büyük:

Üç yüz ayınle kutsayın onu!

Bunun dışında, ceplerim delik.

MARTHE. Ne! anılık da mı yok?

Mücevherat?

Her gezginci kalfa kesenin dibinde
biriktirir biraz,

Hayırla anılmak için kendi harcamaz,
Aç susuz kalır, dilenir!

MEPHISTOPHELES. Madam, çok
üzgünüm bizzat;

Ancak bilmezdi gerçekten parasını
israf nedir.

Hem hatalarından pişman oldu çok,
Evet, kaderine küstü daha da çok.

MARGARETHE. Ah! insanların kaderi
ne kadar kötü!

Elbette onun için dualar ederim.

MEPHISTOPHELES. Sizin yerinizde
olsam hemen evlenirim:

Çok hoşsunuz, yaraşmaz size
üzüntü.

MARGARETHE. Ah yok, olmaz Şimdi daha.

MEPHISTOPHELES. Şimdilik bir âşık; koca olması gerekmez ya.

O ne bųyųk bir nimet,
Bir sevgiliyle muhabbet.

MARGARETHE. Bizde bu adet değil.

MEPHISTOPHELES. Adet madet!
Yeter ki sevil.

MARTHE. Hadi anlatsanıza.

MEPHISTOPHELES. Őlųrken
durdum baş ucunda,
Gųbreden biraz halıca bir yatak,
Yarı ųrųmųŐ saman; ama Őldų
Hıristiyan olarak,

Ve sandı, kömürde daha iyi olurdu hali sonunda.

"Ne", diye bağırdı, "kendimden temelli nefret mi edeyim,

İşimi ve eşimi böyle mi terk etmeliyim!

Ah, anısı öldürür beni.

Bağışlasa bari hayatta!"

MARTHE ağlayarak.

İyi adam! bağışladım onu uzakta.

MEPHISTOPHELES. "Ama Tanrı tanık, benden suçlu kendi."

MARTHE. Yalan söylüyor! Ne! çukura girerken yalan ha!

MEPHISTOPHELES. Son demlerinde
sayıkladı mutlaka,

Birazcık insan sarrafıysam.

"Ben", dedi, "aylak öldürmedim
vakti,

Önce çocuklar, sonra onların
ekmeği,

Ekmek yani en geniş dağarcık,

Ve kendim rahat bir lokma
yemedim."

MARTHE. Öylece unuttu vefayı,
sevgiyi efendim,

Gece gündüz meşakkat içinde!

MEPHISTOPHELES. Yok yok,
düşündü sizi hep gönlünde.

Dedi: "Malta'dan gidince,
Karıma çocuklara duacı;
Hava da bizden yana dönünce,
Gemimiz yakaladı bir Türk kadırgası,
İçinde büyük Sultan'ın hazinesi.
Yiğitliğin ödülüydü bu,
Payıma düştü bolca hissesi,
Buldum ben de yolumu."

MARTHE. Ay nasıl? Ay nerde? Belki
de bir yere gömdü?

MEPHISTOPHELES. Kim bilir, neredede
rüzgâr dört yöne aldı döndü.

Bir güzel kız ona yanaştı,
Napoli'de yaban dolaşırken;

Ona öyle hoş öyle tatlı yapıştı,
Aklı onda kaldı hâlâ ölürken.

MARTHE. Çocukların hakkını çaldı,
serseri!

Hiçbir sıkıntı, hiçbir sefalet
Rezil yaşımından vazgeçirmedi!

MEPHISTOPHELES. Görün işte!
ölümü ibret.

Sizin yerinizde olsam şimdi,
Ona yas tutarım iffetle bir yıl,
Bakınırım sonra yeni bir sevgili.

MARTHE. Hey Tanrım, ilki gibi asıl
Bulamam birini bu dünyada kolay
kolay!

Ondan daha candan bir delicik
olamaz.

Bir kabahati, severdi dolaşmayı
dolay dolay,

Yabancı karıları ve de yabancı şarabı
biraz,

Bir de kör olası zar oyunu.

MEPHISTOPHELES. Tamam, tamam,
böyle yürür, bu karar,

Aşağı yukarı boynunu

Çevirmişse size şu kadar.

Yemin ederim ki, bu koşulla

Ben de yüzük takarım size pek âlâ.

MARTHE. Oh, şaka yapmaktan
hoşlanıyor bay!

MEPHISTOPHELES kendi kendine.

En iyisi hemen cızlamı çekeyim, dur!

Bu karı, şeytana bile sözünü
tutturur.

Gretchen'e.

Kalbiniz veriyor mu onay?

MARGARETHE. Bey ne demek istiyor
acaba?

MEPHISTOPHELES kendi kendine.

İyi, saf çocuk!

Yüksek sesle.

Hoşça kalın, hanımlar!

MARGARETHE. Hoşça kalın!

MARTHE. Ay, deyiverin

çabuk!

Bana elbette bir kanıt gerek,
Nerde, nasıl, ne zaman ölüp
gömüldü eşim.

Ben oldum olası düzeni severim,
Ölüm ilânını gaztede okumak
isterim.

MEPHISTOPHELES. Evet, hanım, iki
tanık ifadesi

Kanıtlar her yerde her zaman
gerçeği;

İyi bir arkadaşım var,
İstersem, kadiya çıkar.

Onu da getireyim.

MARTHE. Aman getirin ha.

MEPHISTOPHELES. Burada olacak mı genç hanım da?

İyi bir genç! gezmiş görmüş,

Hanım kıza sunar bir gülüş.

MARGARETHE. Utançtan kıpkırmızı olurum beyin karşısında.

MEPHISTOPHELES. Dünyalar kralı karşısında bile olma.

MARTHE. Evin arkasındaki bahçemde diyelim,

Bu akşam beyleri bekleyelim.

SOKAK

Faust, Mephistopheles.

FAUST. Nasıl? Gelişiyor mu? Hemen oluyor mu?

MEPHISTOPHELES. Ateşler içinde mi görüyorsunuz sizi? Ay aferin!

Kısa zamanda Gretchen sizin.

Bu akşam göreceksiniz komşu Marthe'de onu:

Bu karı biçilmiş kaftan

Tam bir çöpçatan!

FAUST. Tamam!

MEPHISTOPHELES. Ama bizden de beklenen bir şey var.

FAUST. Bir el öbürünü yıkar.

MEPHISTOPHELES. Bizden istenen
geçerli tanıklık,

Kadının kocası nalları kalkık,

Padova'da kutsal mezarda yatıyor,
diye.

FAUST. Ne akıl! Önce yolculuk var
demek!

MEPHISTOPHELES. Ne münasebet!
Buna ne gerek,

İnsan, bir şey bilmeden tanık
oluyor.

FAUST. Başka bildiğin yoksa, bu
tasarı yırtılıyor.

MEPHISTOPHELES. İlâhi adam! İşte
sana erek!

Yaşamınızda ilk kez mi yani,
Karşılaşıyorsunuz yalancı şahitlikle?
Tanrı'yı, dünyayı içinde devineniyle,
İnsanı, kafasında ve yüreğindekiyle,
Büyük beceriyle tanımlamaya oldu
mu mani,

Alını cüretle gösterip, göğsü gerip?

Ve gerçekten isterseniz aslını,

İşte o zaman tanıklık yapmalı,

Bay Schwerdlein öldü deyip!

FAUST. Oldum olası işin yalan ve
safsata.

MEPHISTOPHELES. Evet, gerçekten
haberim olmasa.

Zira yarın anınla şanınla

Zavallı Gretchen'in başını
döndüreceksin,

Yeminle onu candan sevdiğini
söyleyeceksin.

FAUST. Hem de yürekten.

MEPHISTOPHELES. Pekâlâ!

Sonra ebedi sadakat ve sevgi,

Her şeyin üstündeki duygu -

Bu da mı yürekten gelecek?

FAUST. Bırak bunu! Öyle olacak! -
Öyleyse duyma,

Duygu için, allak bullak içime

İsim ara ve bulama,

Sonra bütün duygularla dünyada
dolan,

En yüce sözlere ulan,
Ve beni yakan bu ateşe,
Sonsuz, ebedi dememse,
Şeytani bir oyun mu bu?

MEPHISTOPHELES. Haklıyım işte!

FAUST. Dinle - aklında tut,

Lütfen, nefesimi de tüketme -

Haklı olan, konuşursa bir dille,

Öyledir somut.

Haydi yürü, bu kadar gevezelik
yeter,

Sen haklısın, çünkü halim beter.

BAHÇE

Margarethe Faust'un kolunda.

Marthe, Mephistopheles ile bir aşağı
bir

yukarı yürüyerek.

MARGARETHE. Seziyorum, bey beni
sakınıyor,

Tenezzül gösteriyor, beni
utandırmamak için.

Bir gezgin buna alışkın olur

Bulduğuyla yetinir lütufkâr olmak
için,

Biliyorum, böyle deneyimli bir adam

Bulur basit sohbetimi ham.

FAUST. Bir bakış, bir söz
bahşetmen,

Yeğdir dünyanın bütün
bilgeliğinden. Kızın elini öper.

MARGARETHE. Zahmet etmeyin!
Öpmeniz ne mümkün,

Öyle çirkin, öyle kaba bir eli!

Ne işler yaptım onunla düşünün!

Annem çok titiz biri. Yanlarından
geçerler.

MARTHE. Ya siz, beyim, siz hep böyle gezer misiniz?

MEPHISTOPHELES. Ah, iş ve görev icabı!

Kimi yerden ayrılırken öyle acı çekersiniz,

Yine de yoktur kalmanın olanağı!

MARTHE. Delikanlılıkta sorun değil, Ordan oraya özgür dolaşmak dünyayı;

Ama dayanınca kapiya kötü yıllar, bil,

Mezar paklar yaşlı bekârı,

Daha kimseye yaramadı bu hal.

MEPHISTOPHELES. Dehşetle
görüyorum bunu uzaktan.

MARTHE. Vakit varken, sayın bay,
düşünün bunu o zaman.

Yanlarından geçerler.

MARGARETHE. Evet, gözden irak,
gönülden irak!

Siz kibar olmaya alışıksınız;

Vardır sizin çok dostlarınız,

Benden fazladır onlarda idrak.

FAUST. Canım, idrak denen şey,
inan ki,

Çoğun kurum ve düşüncesizlik.

MARGARETHE. Nasıl?

FAUST. Ah, saflık ve sadelik asıl

Bilmez hiç kendini ve kutsal
değerini!

Tevazunun, alakgönlün, en yüce
nimet

Olduğunu, sevgiyle dağıtan doğadan
-

MARGARETHE. Siz beni düşünün bir
himmet,

Vaktim çok, benim sizi düşünmem
olağan.

FAUST. Çokça yalnızsınız demek.

MARGARETHE, Evet, işimiz oldukça
ufak,

Ama onu da yapmak gerek.

Pişir, süpür, ör, dik onu da, bunu
da,

Hizmetçimiz yok, koş dur sabah
akşam sessiz;

Annem de her konuda

Titiz mi titiz!

Öyle çok sıkıntı çekmek zorunda
değiliz;

Başkalarından daha rahat hareket
edebiliriz biraz:

Babamdan iyi bir servet kaldı miras,
Şehir dışında bir bağçecikle bir
evimiz.

Oysa şimdi günlerim oldukça sakin:

Kardeşim asker henüz,

Kız kardeşim öldü.

O çocukla işim güç mü güçtü;

Ah, yaşasaydı severek katlanırdım
her şeye lakin,

Öyle seviyordum çocuğu.

FAUST. Sana benzemişse,
bir melek.

MARGARETHE. Ben büyüttüm,
seviyordu beni pek.

Babam öldükten sonra doğmuştu.

Annemiz sararıp solmuştu,

Serilmişti sersefil benzi saz,

Çok yavaş kendine geldi, az az.

Elbette bir şey edemezdi,

Yavrucağı kendisi emziremezdi,

Böylece baktım ona bir başıma,

Sütle suyla; ortak oldu aşıma,

Benim oldu kolumda, kucağında,
Sevindi, tepindi, büyüdü ocağında.
FAUST. Herhalde en saf mutluluğu
duydun.

MARGARETHER. Kimi zaman da
herhalde umutsuzluğun.

Küçüğün beşiği dururdu her gece
Yatağımın ucunda, kıpırdanır
kıpırdanmaz ama
Uyanırdım önce;
Ya içirirdim, ya yatırırdım yanıma,
Susmazsa da, kalkardım yataktan,
Hoplayıp yürürdüm aşağı yukarı
odadan

Ve geçerdim çamaşırın başına
gündüz erkenden;

Sonra pazarda tedarik ve fırın,

Hep böyle bugün nasılsa öyle yarın.

İşte beyim, her zaman yürekli
olamıyor insan;

Ama ağız tadıyla huzur yetiyor
sonradan.

Yanlarından geçerler.

MARTHE. Doğru söyleyin, bey,
bulmadınız mı henüz kimse?

Gönlünüz bağlanmadı mı daha bir
yere?

MEPHISTOPHELES. Atasözü diyor:
İffetli bir kadın,

Tüten bir ocak, ne inci gerek, ne altın.

MARTHE. Demek istediğim: hiç mi canınız çekmedi?

MEPHISTOPHELES. Her yerde gördüğüm kabul iyiydi.

MARTHE. Yani; bağlanmadınız mı hiç kalpten?

MEPHISTOPHELES. Kadınlarla hiç şakaya yeltenmem.

MARTHE. Ah, beni anlamıyorsunuz!

MEPHISTOPHELES. Çok üzgünüm, biliniz!

Ama eminim - siz çok iyi birisiniz. Yanlarından geçerler.

FAUST. Tanıdın beni demek, ey
küçük melek,

Bahçeye gelir gelmez ben?

MARGARETHE. Görmediniz mi?
Bakışımı indirdim hemen.

FAUST. Ve gösterdiğim cüreti
bağışlıyorsun demek?

Yeltendiğim arsızlık yüzünden,
Hani sen katedralden çıkarken?

MARGARETHE. Şaşakaldım, hiç
böyle olmamıştım;

Kimse hakkımda kötü bir söz
edemezdi.

Ah, diye düşündüm, sende bir şey
mi sezdi,

Uygunsuz, yüzsüz bir şey mi yapmıştım?

Onu hemen heveslendirdi sanki,

Şu yosmada bir iş vardır belki.

İtiraf edeyim! Bilmedim nedir,

Burda sizin çıkarınıza kıprayan;

Yalnız, kendi kendime öyle bir

Kızdım ki, size daha fazla kızamam.

FAUST. Tatlım benim!

MARGARETHE. Durun bir. Bir yıldızçiçeği

koparıp, yapraklarını birbiri ardına tek tek çeker.

FAUST. Ne olacak bu? Bir demet?

MARGARETHE. Yok, yalnız bir oyun.

FAUST.

Nasıl?

MARGARETHE. Gidin! bana
gülersiniz elbet.

Yaprakları koparıp mırıldanır.

FAUST. Ne mırıldanıyorsun?

MARGARETHE, yarı sesli. Seviyor -
sevmiyor.

FAUST. Ey şirin görkemli çehre,
neler diyor!

MARGARETHE, devam eder.

Seviyor - sevmiyor - seviyor -
sevmiyor -

Son yaprağı kopararak, içten
sevinçle. Seviyor!

FAUST. Evet, bebeğim! Bu iek
sözü

Tanrılar yargısı olsun. Seni seviyor!

Anlıyor musun, ne demek? Seni
seviyor!

Kızın ellerine yapışır.

MARGARETHE. Tüylerim rperiyor!

FAUST. Oh, rperme! Bu bakış,

Bu el tutuş, söylesin sana

Sözle sylenemeyeni:

Kendini salt teslim etmek ve sonsuz

Bir hazzı duyumsamak!

Sonsuz! - Sonu umarsızlık olacak.

Hayır, sonu olmayacak! Sonu
olmayacak!

Margarethe, onun ellerini sıkar,
sonra kopar

ve koşup kaçar. Faust, bir an durur,
sonra peşinden
gider.

MARTHE, gelerek. Hava kararıyor.

MEPHISTOPHELES. Evet, biz de
gidelim artık.

MARTHE. Kalın derdim burda daha
çok,

Ancak pek kötü bir yer yazık.

Sanki kimsenin hiçbir uğraşı yok,

İşsiz güçsüz herkes,

Komşunun attığı adım dinlenir, aldığı nefes,

Ve ne yaparsan yap, kurtuluş yok dedikodudan.

Ya bizimkiler?

MEPHISTOPHELES. Şu aradan uçup gittiler.

Uçarı yaz kuşları!

MARTHE. Sanki kıza bittiler.

MEPHISTOPHELES. Kız da ona.
Böyle dönüyor devran.

BAĞ EVİ

Margarethe içeriye koşar, kapının
ardına gizlenir,
parmak ucunu dudaklarına
götürerek tahta
aralığında dışarıyı gözler.

MARGARETHE. Geliyor!

FAUST gelir. Seni şakacı,
oynatıyorsun beni

Bulursam seni! Kızı öper.

MARGARETHE, onu tutup, öpüşüne
karşılık verir.

İyi adam, kalpten seviyorum
seni!

Mephistopheles kapıya vurur.

FAUST, haldur huldur. Kim o?

MEPHISTOPHELES. İyi bir arkadaş!

FAUST. Bir hayvan!

MEPHISTOPHELES. Artık veda vakti geldi.

MARTHE. Evet, geç oldu, beyim.

FAUST. Refakat edebilir miyim?

MARGARETHE. Annem sonra beni - Hoşça kalın!

FAUST. Gitmem mi gerek?

Hoşça kalın!

MARTHE. Güle güle!

MARGARETHE.

Görüşmek

üzere!

Faust ile Mephistopheles çıkarlar.

MARGARETHE. Ey güzel Tanrım!

böyle bir adam

Neler de düşünebiliyor, ne yol
yordam!

Utanmış duruyorum karşısında,

Her söylediğine durmadan baş salla.

Ben zavallı cahil bir çocuk,

Anlamıyorum, var mı bende bir
hoşluk. Çıkar.

GRETCHEN'İN ODASI

GRETCHEN, iplik ıkriğının başında yalnız.

Huzurum kaçtı,
Kalbim ağır,
Bulamam uçtu,
Oldu bir sır.

Onsuz her yer
Olur mezar,
Bütün dünya

Bana zehir.

Zavallı başım
Yerinde değil,
Gencecik yaşıım
Oldu sefil.

Huzurum kaçtı,
Kalbim ağır,
Bulamam uçtu,
Oldu bir sır.

Yalnız onu arar
Gözüm pencereden,

Yalnız onu arar
Çıkarım evden.

Dik yürüyüşü,
Asil duruşu,
Tatlı gülüşü,
Alıcı bakışı

Ve sözündeki
Sihirli akış,
El sıkışı,
Ve ah o öpüş!

Huzurum kaçtı,

Kalbim ağır,
Bulamam uçtu,
Oldu bir sır.

Gönlüm ister
Yalnız onu,
Ah bir tutsam,
Hiç bırakmam!

Bir daha öpsem
Kana kana,
Öpüşleriyle
Eriyip gitsem!

MARTHE'NİN BAHÇESİ

Margarethe, Faust.

MARGARETHE. Söz ver bana,
Heinrich!

FAUST. Her şeyi!

MARGARETHE. Söyle, dinle aran
nasıl?

İyi yürekli bir adamsın, çok iyi,
Ama sanırım, ilgilendirmiyor seni o
fasıl.

FAUST. Boşver onu, çocuğum!
Seziyorsun ya, iyiyim sana;

Sevdiklerim için bakmam kana cana,

Kimsenin hissine, kilisesine
karışmam.

MARGARETHE. Bu doğru değil,
gerekir inanman!

FAUST. Gerekir mi?

MARGARETHE. Ah! elimden bir
şey gelse sana!

Kutsal ayinlere yok saygın da.

FAUST. Saygılıyım.

MARGARETHE. Ama gönülsüz
dedin.

Ayine, günah çıkartmaya çoktan
gitmedin.

Tanrı'ya inanıyor musun?

FAUST. Canım, kim diyebilir,

İnanıyorum Tanrı'ya?

İnsan, papaza, bilgeye sorabilir,

Yanıtları benzer alaya

Soruyu soranla.

MARGARETHE. İnanmıyorsun
demek?

FAUST. Ters işitme beni, ey yüzü
melek!

Kim anabilir onun adını?

Ve kim şehadet eder sanını,

Ona inanırım diye?

Kim duyumsar?

Ve kim cüret eder

İnanmıyorum, demeye?

Ulu esirgeyen,

Ulu belirleyen,

Belirleyip esirgemiyor mu

Seni, beni, kendini?

Yukarda gök kubbe yok mu?

Uzanmıyor mu burda yeryüzü
sağlam?

Ve süzölmüyor mu dostça bakıp

Sonsuz yıldızlar üstte?

Göz göze bakmıyor muyum sana,

Ve işlemiyor mu her şey

Senin de gönlüne kafana,

Ve örmüyor mu sonsuz gizemle

Görölür görölmez yanı başında?

Doldur bununla yüreğini, büyüklüğü
kadar,

Ve bu duyguyla olursan bahtiyar,

Ne istersen de adına,

İster mutluluk! İster kalp! Sevgi!

Tanrı!

Ben bilmiyorum adını

Bunun! Duygu her şey;

Ad dediğin dumanla yankı,

Göksel akkoru boğan.

MARGARETHE. Hepsi iyi hoş aman;

Papaz da böyle diyor aşağı yukarı,

Yalnız biraz başka sözlerle.

FAUST. Söyler her yerde

Bütün kalpler ulu güneş altında,

Herkes kendi dilinde;

Niçin olmasın benimki?

MARGARETHE. Böyle işitince, zararı
yok sanki,

Duruyor ama biraz çarpık;

Çünkü sende yok Hıristiyanlık.

FAUST. Sevgili çocuk!

MARGARETHE. Epeydir üzüyor
bu beni,

Onun yanında görmek seni.

FAUST. Niçin?

MARGARETHE. Seninle dolaşan
insan,

Ediyor ruhumu zindan.

Sokmadı benim kalbimi

Onun aksi suratı gibi,

Başka hiçbir şey yaşamda.

FAUST. Sevgili bebek, ondan
korkma!

MARGARETHE. Onu görünce,
tepeme vuruyor kan.

Yoksa bütün insanlara davranırım
candan;

Ama seni nasıl özlüyorsam görmek
için,

Gizli bir dehşet veriyor o insan içime
peşin,

Ayrıca buluyorum onu şeytani!

Tanrı affetsin, haksızlık ediyorsam
hani!

FAUST. Böyle cins adamlar da lazım.

MARGARETHE. Onun gibi biriyle
yaşamak olmasın yazım!

Kapıdan girince içeri,

Bakınır hep alaycı alaycı,

Ve yarı öfkeli,

Hiçbir şeyi paylaşmadığı belli;

Alnında yazılı,

Kimsecikleri sevmediği.

Senin kollarında öyle huzurlu,

Öyle özgürüm, öyle gururlu,

Ama onun varlığı boğar içimi.

FAUST. Seni sezgi dolu melek, seni!

MARGARETHE. Öyle çaresiz ediyor
ki beni,

Ne zaman yanımıza gelse,

Sanıyorum hatta, seni artık
sevmediğimi.

Dua bile edemiyorum, o gelince,

Bu da kalbimin içini oyuyor;

Seninki de, Heinrich, mutlaka aynı
şeyi duyuyor.

FAUST. Ondan hazetmiyorsun bir
kere!

MARGARETHE. Gitmem gerek.

FAUST. Ah, hiç
sere serpe

Bir saatcik koyamam mı başımı
göğsüne,

Karışmayacak mı ruhum ruhuna,
gönlüm gönlüne?

MARGARETHE. Ah, bir yalnız
uyusam!

Sürgüyü açık bırakırdım bu gece;

Ama derin uyumuyor anam,

Görürse bizi gizlice,

Ölürüm o an orada!

FAUST. Meleğim, gerek yok buna.

Şu şişeden yalnız üç damla

İçeceğine koydun mu,

Derin uykuyla gösterir etkisini doğa.

MARGARETHE. Neler yapmıyorum
senin uğruna?

İnşallah bir zararı dokunmaz!

FAUST. Önerir miydim, sevdiğim,
yoksa sana?

MARGARETHE. Sana, dünya iyisi, bir
bakmam yeter,

Senin istemine kendimi salmam için;

Senin için yaptıklarım ne çok eder,

Başka ne kaldı senin gönlünü almam
için. Çıkar.

Mephistopheles gelir.

MEPHISTOPHELES. Çaylak! gitti mi?

FAUST. Yine mi
casusluk etti?

MEPHISTOPHELES. Baştan sona
dinledim.

Doktor bey din dersi aldı;

Umarım yararını görürsünüz.

Çok ilgilidir buranın kızları,

Biri dindar ve sade mi göreneğe
göre.

Düşünürler, eğerse başını orda, itaat
eder bize de.

FAUST. Ey canavar, kavramıyor
musun,

Bu saf sevgili ruhun,

Kendi inancıyla dopdolu,

Ki yalnız inancıyla mutlu

Ve huzurlu, eziyet çektiğini,

En sevdiği adama kaybolmuş
gözüyle bakmaktan.

MEPHISTOPHELES. Ey duyumötesi,
duygulu âşık,

Bir ufak kız oynatıyor seni.

FAUST. Ey, ateşten doğmuş
garabeti bulaşık!

MEPHISTOPHELES. Ve fizyonomi
ustaca bildiği;

Benim yanımda, neye uğradığını
bilmiyor,

Maskım gaipten hazlar bildiriyor;

Seziliyor mutlaka bir dahi olduğumu,

Belki de şeytanın ta kendisi.

Artık bu gece - ?

FAUST. Sana ne?

MEPHISTOPHELES. Benim için
eğlence.

ÇEŞME BAŞI

Gretchen ile Lieschen testilerle.

LIESCHEN. Berbelcikten haberin var
mı?

GRETCHEN. Hiç. İnsan arasına
çıkamam ne mümkün.

LIESCHEN. Tabii, Sibylle söyledi
bana bugün!

O da sonunda baştan çıktı.

Kibarlık taslamak!

GRETCHEN. Niçin?

LIESCHEN. Kokusu geliyor!

Artık iki kişi için yeyip içiyor.

GRETCHEN. Ah!

LIESCHEN. Hak ettiğini buldu
sonunda.

Ne kadar çok asılı kaldı herifin
boynunda!

Yok gezintiydi,

Yok köye ve dansa gidiliydi,

Her yerde en birinci olması gerek,

Ona kur yapsın, gel şarap, git çörek;

Güzelliğiyle b b rlendi,

Ama utanmadı ahlaksızca
Ondan armağanlar almaya.

Bir sevişe bir armağan;

Çiçek de yitti o zaman!

GRETCHEN. Zavallı şey!

LIESCHEN. Acıyor musun
bir de!

Bizler iğirirken iplikle,

Dışarı bırakmazdı annemiz;

Dururdu dalgasıyla tatlı tatlı tazemiz

Kapı önünde ve karanlık aralıkta

Anlamazlardı geçen saatleri asla.

Kırıp kığını artık otursun,

Günahkâr gömleğinde kilisenin
cezasını bulsun!

GRETCHEN. Mutlaka evlenir onunla.

LIESCHEN. Akli yoksa! Uyanık bir
delikanlı,

Başka yerde bulur istediği havayı.

Zaten bırakıp gitmiş.

GRETCHEN. Bu hoş değil!

LIESCHEN. Alırsa oğlanı, görmesin
hayrını.

Çelengini oğlanlar parçalar,

Kesmiğini biz saçarız kapı önüne!

Çıkar.

GRETCHEN, eve giderken.

Başka zaman nasıl da kınardım,

Zavallı bir kızın hatasını görsem!
Başkalarının işlediği günaha
Söyleyecek söz bulamazdım!
Karayı, ben daha da karalar,
Yine de kanmazdım onca
karalamaya,
Kendimi kutsar, sanırdım süttten
çıkılmış kaşık,
Şimdi kendim de oldum günahkâr
bir âşık!
Oysa - beni buna iten her şeyimiz,
Tanrım! öyle iyiydi! öyle aziz!

ORMAN VE MAĞARA

FAUST yalnız. Ulu ruh, verdin, her şeyi verdin bana,

Ne dilediysem. Sen bana boşuna

Göstermedin yüzünü ateşte.

Bahşettin görkemli doğayı mülk diye,

Duyumsamak, zevk almak için güç.

Değil

Soğuk şaşan bir ziyaret için izin yalnız,

Bağışladın onun derin göğsüne,

Bir dostun gönlüne bakar gibi bakmayı.

Geçirip önümden canlıların alayını

Öğretiyorsun bana kardeşlerimi

Sessiz çalılıkta, havada ve suda.

Ve ormanda fırtına uğuldayıp
kanırınca,

Dev kızıl am devrilip komşu dallara
Ve ezerek komşu gövdeleri, yere
vurunca

Ve onun düşüşünden tepe boş
boğuk gürleyince;

Kılavuzlarsın beni güvenli mağaraya,
gösterirsin

Sonra beni kendime ve kendi
göğsümün

Gizli derin tansıkları önümde açılır:

Ve yükselir gözümün önünde arı ay

Yatıştırarak geçer, süzülür karşımda

Sarp kayalardan, nemli alıltan
Epeski zamanların gümüş suretleri
Ve dindirirler seyrin haşin zevkini.

Ey, insanın hiçbir Őeyinin mükemmel
Olmadığını algılıyorum Şimdi. Bu
hazla,

Ki beni Tanrıların yakınına, daha
yakınına götürür,

Verdin bana bir de artık
vazgeçemediğim

Bir yoldaş, hemen de soğuk ve
yüzsüz,

Beni kendime karşı horlar ve bir hiç
eder

Ağzını açar açmaz, senin nimetlerini.
O güzel görünümden sonra işgüzar
Tutuşturur göğsümde yaban bir
ateş.

Böyle sendeler dururum şehvetten
zevke

Ve tükenir giderim zevkte şehvetten
sonra.

Mephistopheles girer.

MEPHISTOPHELES. Yetti mi
yaşadıklarınız?

Uzun uzadıya nasıl sevindirebilir?

Bir kez denemek iyidir!

Sonra ama yine yeni Őeylere
uzanınız.

FAUST. İsterdim, işin g¼c¼n
baŐından aŐsın,

Tanrı'nın g¼n¼ benimle uŐraŐmak
yerine.

MEPHISTOPHELES. Aman aman!
istemem huzurun kaŐsın,

Gerek yok bunu bana ciddi ciddi
s¼ylemene.

Senin gibi nobran, ters ve tuhaf bir
yoldaş,

Gerçekten ha olmuŐ, ha olmamıŐ.

B¼t¼n g¼n iki elin kandaymıŐ,

Ne hoşuna gider, neden uzak
durmalıymıŐ,

Beyin suratından anlamak ne mümkün.

FAUST. Konuş konuş yavuz hırsız,
Bir de teşekkür bekliyor, canımı sıkıp.

MEPHISTOPHELES. Nasıl edecektin,
zavallı dünyalı, bensiz,
Nasıl sürecektin yaşamını önüne bakıp?

Düşlemin ıvır kıvrımından
Seni uzun zaman için iyi ettim;
Ve ben olmasaydım çoktan
Bu yerküreden çekip gitmiştin.
Mağaralarda, kaya aralarında
Puhu kuşu gibi ne durursun?

Küf kokan yosundan, damlayan
taştan

Karakurbağa gibi gıda mı
somurursun?

Ne güzel, ne tatlı bir eğlence!

Doktor hâlâ senin içinde.

FAUST. Anlıyor musun, nasıl bir
yaşam gücü

Veriyor ıssızlıkta bu dolaşma çünkü.

Evet, bunu bir tasavvur edebilsen,

Öyle bir şeytansın ki, çok görürsün
bu mutluluğu bana sen.

MEPHISTOPHELES. Doğaüstü bir
keyif!

Gece çiyde dağlara uzanıp,

Yeri göğü gönençle sarmak,
Bir tanrısallığa kabarmak,
Yerin iliğini merakla karıştırıp,
Altı günün yaratısını içinde duymak,
Gurur gücüyle bilmem neyin tadını
çıkarmak,
O an aşk hazzıyla her şeye akışıp
dönüşmek,
Salt yitmiş dünyaoğlu,
Sonra o yüce sezi, o ulu - bir jestle.
Nasıl desem bilmem - seziyi
bitirmek.

FAUST. Tuh sana!

MEPHISTOPHELES. Hoşunuza
gitmiyor demek,

Hakkınızdır terbiyeyle tuh demek.

İffetli kulaklara söylememeli,

İffetli yüreklerin yoksun kalamadığı
şeyi:

Sözün kıyası, esirgemem bu zevki,

Arada bir yalanla avutmayı kendini;

Ama dayanmazsın buna uzun süre.

Yine sürüklenip gitmişsin,

Uzarsa eğer, kendini harap etmişsin

Çılgınlık, korku ve dehşetle.

Yetti artık. Sevdiğin oturuyor içerde,

Her şey dapdar, kendi kederde.

Hiç aklından çıkmıyorsun sen,

Ne kadar sevdiğini bir bilsen.

Önce akıp geldi aşkın kudurgan,
Eriyen karların dereyi taşıması gibi;
Onun kalbine döktün hepsini,
Deren şimdi yine sığdan.
Bana kalırsa, ormanda taht kurmak
Yerine, yaraşır büyük beye,
Zavallı körpecik kanı yine
Aşkı için ödüllendirmek.
Vakti öldüresiye geçmek bilmiyor;
Durup pencerede seyrediyor
bulutların
Akışını üstünden eski kent surlarınının.
"Bir kuş olsam!" Şarkısı böyle diyor
Günlerce, yarı geceler boyu.

Bir kez zindeyse, bin kez asık,
Bir kez ağlamışsa iki gözü iki çeşme,
Sonra görünür sakın yine,
Ama her zaman âşık.

FAUST. Yılan! Yılan!

MEPHISTOPHELES. Kendi kendine.
Değil mi, yakaladım!

FAUST. Ruhsuz, çekil karşımdan

Ve adını anma güzel kadının!

Kabartma vücuduna tatlının

Hevesini yine yarı kaçık duyuların!

MEPHISTOPHELES. Sonra ne
olacak? Diyor, kaçmışsın,
Yarı yarıya kaçmış sayılırsın.

FAUST. Ben ona yakınum, uzakta
olsam da,

Onu hiç unutamam ve yitiremem

Evet, kıskanırım gövdesini,

Efendimizin

Dudakları ona dokunsun istemem.

MEPHISTOPHELES. Pek âlâ,

dostum! Sizi çok kıskandım ben

Güllerin altında dolanan ikiz çift
yüzünden.

FAUST. Defol, pezevenk!

MEPHISTOPHELES. Güzel! Siz

sövün, ben

güleyim.

Oğlanı ve kızı yaratan Tanrı,

Bildi hemen en saygın mesleği,
Dedi, bunu da kendim halledeyim.
Durma git, ne büyük bir sefalet!
Sevdiğinin odasına gitmene kefalet,
Yoksa ölüme değil.

FAUST. Nedir onun kollarında
görkemli sevinç?

Bırak onun göğsünde ısınayım dinç!
Duyumsamıyor muyum hep onu
sefil?

Değil miyim kaçak, yersiz yurtsuz,
Amaçsız ereksiz insandan başkası,
Kayadan kayaya çağlayan su,
Kudurmuş istekle uçuruma doğru?

Ve yana doğru o, çocuksu duyularla
bunaltıcı,

Kulübecikte küçük yaylada,

Ve bütün evcil başlangıcı

Kuşatılmış o küçük dünyada.

Ve ben, Tanrı'dan kargışlı,

Yetmedi bana,

Kavrayıp kayaları

Etmek paramparça.

O, bozmalıydım onun huzurunu.

Sen, cehennem, istedin kurban
bunu!

Yardım et, şeytan, korkunun
süresini kısalt,

Ne olacaksa olsun hemen!

Çökecekse üstüme yazgısı, çöksün
salt,

Mahvolalım birlikte o ve ben!

MEPHISTOPHELES. Nasıl da
kaynıyor yine, nasıl yanıyor!

Gir içeri, avut onu, ey ahmak!

Çıkış yolu görmezse böyle bir
kafacık

Sonu geldi sanıyor bak.

Yaşasın kalabilen yürekli!

Aslında sen de şeytanlaştın oldukça.

Düşünmem dünyada daha
münasebetsiz bir şeyi

Şüpheye düşen şeytandan başka.

KOYACAK

Duvar oyuğunda Mater dolorosa'nın
(acılı Meryemana) dua tasviri,
önünde küçük çiçek küpleri.

GRETCHEN, küplere taze çiçekler
koyar.

Ah, çevir,

Ey acılı ana,

Yüzünü rahmetle bana!

Kalbinde kılıç yarası,

Binbir acısı

Bakıyorsun oğlunun ölümüne.

Kim duyar

Kemiklerimde kaynar

Bu acıyı?

Zavallı kalbim neden ürker,

Niye titrer, ne ister,

Bir sen biliyorsun, bir tek sen!

Nereye gitsem,

Göğsüm nasıl, nasıl, nasıl

Hep acır, ne etsem!

Yalnız olunca,

Ağlar, ağlar, ağlarım,

İçimde kalbim kırılır.

Kırıklara penceremin önünde
Çiy düştü gözyaşlarımdan, ah!
Sabahın seherinde
Bu çiçekleri toplarken.

Düştü odama aydın
Güneş erkenden,
Oturdum hemen
Yatağımda bütün çilemle.

El ver! kurtar beni zillet ve ölümden!
Ah, çevir,

Ey acılı ana,

Yüzünü rahmetle bana!

KATEDRAL

Ayin, org ve dinsel şarkı.

Gretchen, halk kalabalığı arasında.

Kötü ruh, Gretchen'in arkasında.

KÖTÜ RUH

Nasıl da değişik, Gretchen,
hissediordun kendini,
Daha salt saf ve günahsızken
Burada sunağa geldiğinde,
Eprimiş kitapçıktan
Dualar mırıldandığında,
Biraz çocuk oyunları,
Biraz Tanrı kalbinde.
Gretchen!
Kafan nerede?
Kalbinde
Hangi kötü iş?
Annenin ruhu için mi dua ediyorsun,

Senin yüzünden uzun, upuzun
azapla öte uykuya dalan?

- Ve kalbinin altında

Kıpırdamıyor mu artık şişerek,

Korkutmuyor mu seni ve kendini

Sezgi dolu varlığıyla?

GRETCHEN. Vah! Vah!

Def etseydim şu düşünceleri,

Kafamda dönüp dolaşan

Beni yiyerek!

KORO. Dies irae dies illa

Solvat Saeculum in favilla. Org

müziği.

KÖTÜ RUH. Gazap yapıyor

yakana!

Sûru İsrafil ötüyor!

Gömütler depriyor!

Ve kalbin,

Kül sükutundan

Yalım zulümlerine

Yeniden yaratılmış,

Zangır zangır titriyor!

GRETCHEN. Gitseydim

şuradan!

Sanki org nefesimi kesiyor,

Şarkı kalbimi

En derinden çözüyor.

KORO. Judex ergo cum sedebit,

Quidquid latet adparebit,

Nil inultum remanebit.

GRETCHEN. Öyle bungunum!

Duvar kirişleri

Beni tutsak ediyor!

Kubbe

Üstüme abanıyor! - Hava!

KÖTÜ RUH. Gizlen sen! Günah ve
ayıp

Gizli kalmaz.

Hava? Işık?

Vay haline.

KORO. Quid sum miser tunc
dicturus?

Quem patronum rogaturus?

Cum vix justus sit securus.

KÖTÜ RUH. Yüz çevirdiler

Nurlular senden.

Sana el uzatmak

Ürpertir arı olanı.

Vay!

KORO. Quid sum miser tunc
dicturus?

GRETCHEN. Komşu! Kolonya! -

Bayılır.

Son